

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
strand- en duingebieden
Westhoek en Zeepark
in de gemeente De Panne

startnota

Inhoud

1	Leeswijzer.....	4
2	Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad	5
2.1	Situering	5
2.2	Plandoelstellingen	5
2.3	Reikwijdte en detailleringsgraad	6
3	Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken.....	7
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	7
3.2	Relatie met andere planningsprocessen en beleidsbeslissingen waar het plan uitvoering aan geeft.....	11
3.3	Relatie met andere plannen	18
4	Bestaande feitelijke toestand.....	21
4.1	Fysisch systeem	21
4.2	Bestaande natuurlijke structuur.....	21
4.3	Bestaande nederzettingsstructuur.....	22
5	Bestaande juridische toestand.....	24
6	Planvoornemen	26
7	Scoping en aanzet methodologie.....	27
7.1	Geïntegreerd milieuonderzoek.....	27
7.2	Planingrepen	28
7.3	Scoping.....	29
7.4	Te onderzoeken disciplines en effecten	35
8	Ruimtelijke veiligheidsrapportage	40

1 Leeswijzer

Voorliggend document is een startnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zgn. geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota;
- 2° de scopingnota;
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

De startnota bevat:

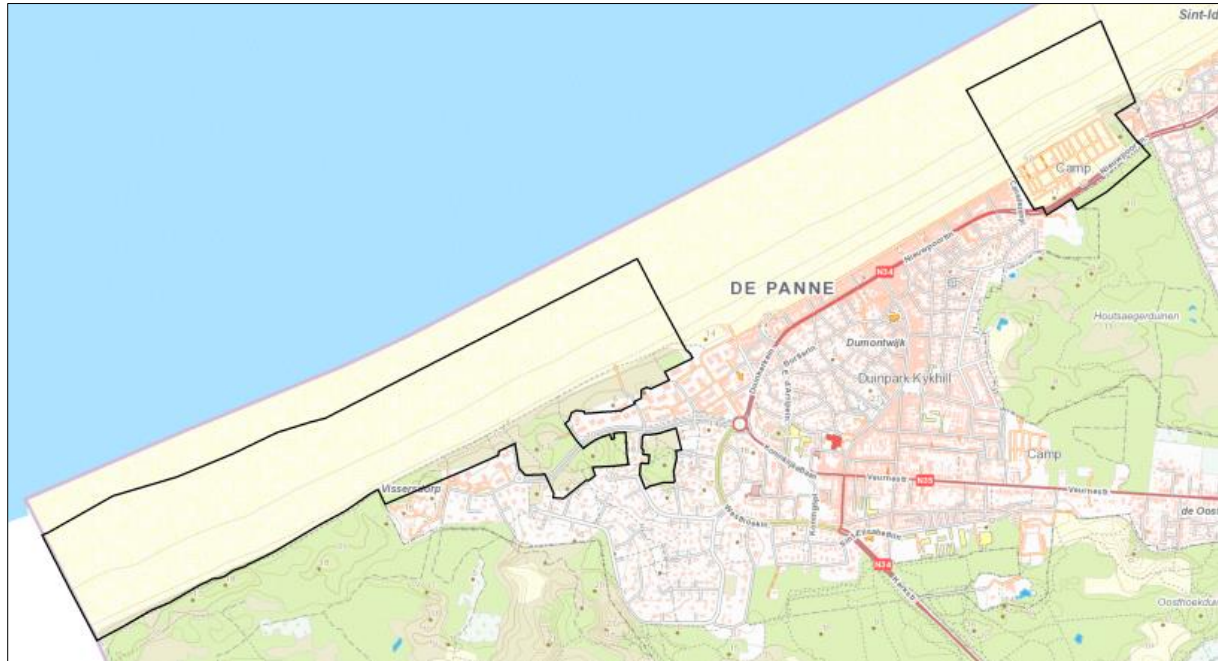
- 1° een beschrijving en verduidelijking van de doelstellingen van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 2° een afbakening van het gebied of de gebieden waarop het plan betrekking heeft;
- 3° een beknopte beschrijving van de alternatieven voor het ontwerpplan of voor onderdelen ervan, die de initiatiefnemer heeft overwogen, en een beknopte beschrijving van de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven;
- 4° een beschrijving van de reikwijdte en het detailleringsniveau van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan en daaraan gekoppeld de reikwijdte en het detailleringsniveau van de te voeren effectonderzoeken zoals in die fase gekend;
- 5° de relatie met het ruimtelijk structuurplan en, in voorkomend geval, met andere relevante beleidsplannen;
- 6° de beschrijving van de te onderzoeken effecten en van de inhoudelijke aanpak van de effectbeoordelingen, met inbegrip van de methodologie, zoals bepaald door de wetgeving van de op te maken effectbeoordelingen en van andere onderzoeken die nodig zijn voor het plan. In voorkomend geval bevat de startnota ook een weergave van de gedane analyse, vermeld in artikel 4.2.6, § 1, 5°, en artikel 4.4.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met inbegrip van de redenen waarom geen planmilieueffectrapport, respectievelijk ruimtelijk veiligheidsrapport moet worden opgemaakt;
- 7° in voorkomend geval, relevante gegevens uit vorige effectbeoordelingen of uit de goedgekeurde rapporten die daaruit zijn voortgekomen;
- 8° in voorkomend geval, de impact of het effect dat het geïntegreerde planningsproces kan hebben op mens of milieu in een ander gewest of land of op de gebieden die onder de federale bevoegdheid vallen;
- 9° een overzicht van instrumenten die samen met het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan ingezet kunnen worden, als die al bekend zijn in deze fase.

2 Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad

2.1 Situering

Het voorgenoemen plan omvat de strand- en duinzones in De Panne ter hoogte van de Westhoekduinen en de Houtsaegerduinen.

Figuur 2-1: Situering van het plangebied

2.2 Plandoelstellingen

Doelstellingen van het plan zijn:

- het beschermen en herstellen van de landschapsecologische processen en natuurlijke habitats en wilde plant- en diersoorten in de strand-duincomplexen in De Panne;
- het vrijwaren van mogelijkheden voor op de natuur gebaseerde zeeverende maatregelen.

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Kust-Polders-Westhoek daarvoor is uitgewerkt;
- beslissing van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over het ontwerp van strategisch beleidsplan Kustvisie waarin de minister bevoegd voor Omgeving gelast werd om een geïntegreerd planningsproces op te starten voor de onbebouwde delen van de duinengordel en waardevolle strand- en duinovergangen in De Panne (VR 2024 0202 DOC.0148-1 BIS).¹

Het plan maakt het behoud en herstel van de onbebouwde strand-duinovergangen en zeeverende zeereepduinen mogelijk en draagt bij aan de beleidsdoelstellingen inzake natuur én kustverdediging.

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/65BC8E55FC244B4BB18C124D>

Het plan zal daarvoor o.m. het als recreatiegebied bestemde terrein van de vml. camping Zeepark herbestemmen naar natuurgebied teneinde deze zone te vrijwaren van bebouwing en te ontharden. Daarbij kan onderzocht worden of de mogelijkheden voor het oprichten van één gebouw met functie restaurant-café en functies ter ondersteuning van strand- en watersportactiviteiten op het eindpunt van de zeedijk van De Panne zoals toegelaten in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Zeepark behouden kan blijven.

Het zal tevens onderzoeken om aan de N34 een zone-eigen bestemming toe te kennen gebaseerd op het huidig gebruik, met inbegrip van stedenbouwkundige mogelijkheden voor het nemen van een ecologische verbindingsmaatregel op een daartoe geschikte locatie tussen de Houtsaegherduinen en de duinen ten hoogte van camping Zeepark.

2.3 Reikwijdte en detailleringsgraad

Het plan zal bestemmingen vastleggen op perceelsniveau. De reikwijdte van het voorgenomen plan betreft dus maatregelen in de ruimtelijke ordening, in casu het wijzigen van de bestemming van gebieden die bijdragen tot de doelstelling. De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg (i.c. het gewestplan en het gemeentelijk BPA Wijk Westhoek) en het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Zeepark vervangen en het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'Strand en Dijk' gedeeltelijk aanvullen of desgevallend gedeeltelijk herzien.

3 Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).

3.1.1 De bindende bepalingen

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren². De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

Het afbakeningsproces in de regio Kust-Polders-Westhoek

Voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2004. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma werd in mei 2005 voor advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen. Op 31 maart 2006 nam de Vlaamse Regering kennis van deze visie en keurde ze de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 95.200 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

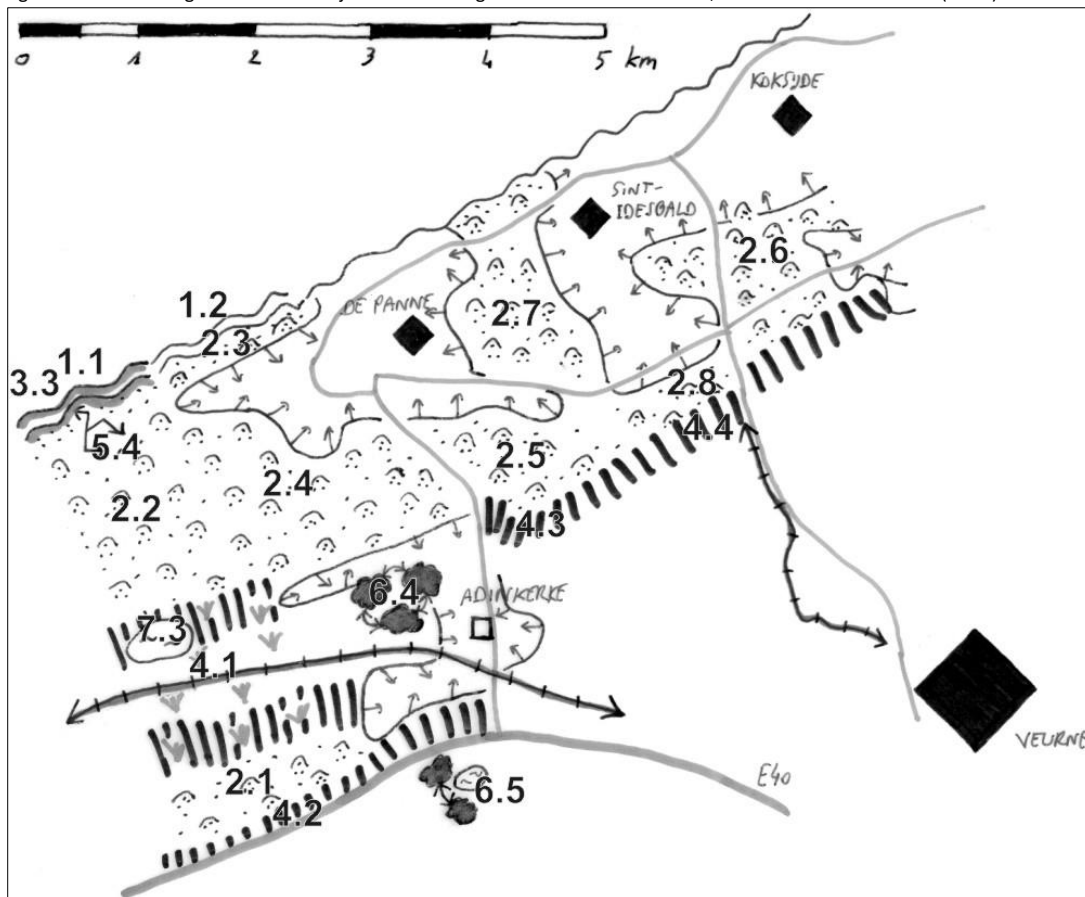
Krachtlijnen van de ruimtelijke visie relevant voor het plangebied zijn:

- Ruimte voor natuurlijke landschapsecologische processen. Natuurlijke landschapsecologische processen doen zich o.a. voor in de ecosystemen van de kustvlakte (slikken en schorren, strand, duin, polder, alle aanwezige gradiënten en aanverwante ecotopen. Deze ecologische processen moeten zoveel mogelijk in stand gehouden en hersteld worden. Een aantal lineaire landschapselementen (bv. strandduinovergangen) zijn van belang als habitat én als corridor voor migratie van flora en fauna tussen natuurgebieden. Het ruimtelijk beleid is er op gericht versnippering van deze structuren te vermijden en herstel van deze verbindingen mogelijk te maken.
- Behoud van gave cultuurlandschappen en structurerende landschapselementen. De regio Kust-Polders-Westhoek heeft een aantal gave landschappen met belangrijke erfgoedwaarde. Een aantal reliëfelementen en markante terreinovergangen zijn landschappelijk structuurbepalend. Behoud van de herkenbaarheid van deze structurerende reliëfelementen, bakens en waardevolle landschaps- en erfgoedelementen staat voorop. Op die manier kan het ruimtelijk beleid bijdragen tot het behoud van de eigenheid en identiteit van de streek en kunnen ecologische of toeristisch-recreatieve kwaliteiten versterkt worden.

² Voorliggend plan omvat geen gebieden van de gewenste agrarische structuur. De afweging ten aanzien van de agrarische structuur is bijgevolg zonder voorwerp.

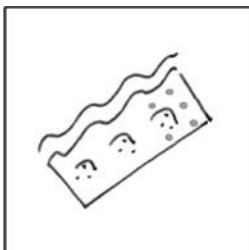
Hieronder worden de relevante ruimtelijke concepten en onderdelen van de gewenste ruimtelijke structuur voor het plangebied aangegeven.

Figuur 3-1: Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Kust-Polders-Westhoek, deelruimte Vlaamse Kust (2006)

De ruimtelijke deelconcepten van deze ruimtelijke visie zijn (toegepast op de betrokken gebieden):

Versterken van de waardevolle strand-duincomplexen

De overblijvende, samenhangende duincomplexen in het stedelijk netwerk Kust hebben natuurwaarden van Europees belang en zijn structuurbepalend. Zij worden maximaal gevrijwaard van versnippering, met bijzondere aandacht voor onderlinge verbindingen en hun functie als open-ruimteverbinding tussen de badplaatsen. Er wordt naar gestreefd om de geïsoleerde duingebieden te verankeren in een samenhangend netwerk.

Opnieuw ecologisch en landschappelijk tot uiting brengen van de overgang van strand naar duin. Dit gebeurt in eerste instantie in die gebieden waar deze gradiënten nog duidelijk voorkomen.

Waar hoge natuurkansen aanwezig zijn en zeewering niet strikt noodzakelijk is voor de veiligheid, kan een natuurlijk en dynamisch kustzonebeheer gehanteerd worden. Werken in functie van de kustverdediging blijven wel mogelijk.

De traditionele kenmerken en karakteristieke relictten moeten bewaard en versterkt worden. Het is van belang het dynamisch karakter van de duingebieden te verhogen. Landschapsherstel door onder meer spontane bosontwikkeling is op een aantal plaatsen wenselijk. In functie van natuurontwikkeling is partiële ontbossing mogelijk.

In de duinen en op het strand wordt het recreatief medegebruik gedifferentieerd, afhankelijk van de ecologische draagkracht. De verschillende duincomplexen kunnen als kapstok functioneren voor de uitbouw van een recreatief fiets- en wandelnetwerk met respect voor de landschappelijke natuurwaarden. Beperkte en geleide toegang geniet de voorkeur. Indien noodzakelijk voor het ecologisch herstel, kunnen bepaalde gebieden afgesloten worden voor het publiek. Bepaalde duinen kunnen een functie behouden als speelbos, golfterrein, ...

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

- 1.1 de strandzone voor het Westhoekreservaat
- 1.2 de strandzone tussen het Westhoekreservaat en het Leopold I-monument
- 2.3 de zeeepduinen tot het Leopold I-monument (De Panne)
- 2.7 de Houtsaegerduinen

Vrijwaren van het natuurlijk strand

Op het strand ter hoogte van het Westhoekreservaat moeten de aanwezige belangrijke natuurwaarden behouden en versterkt worden.

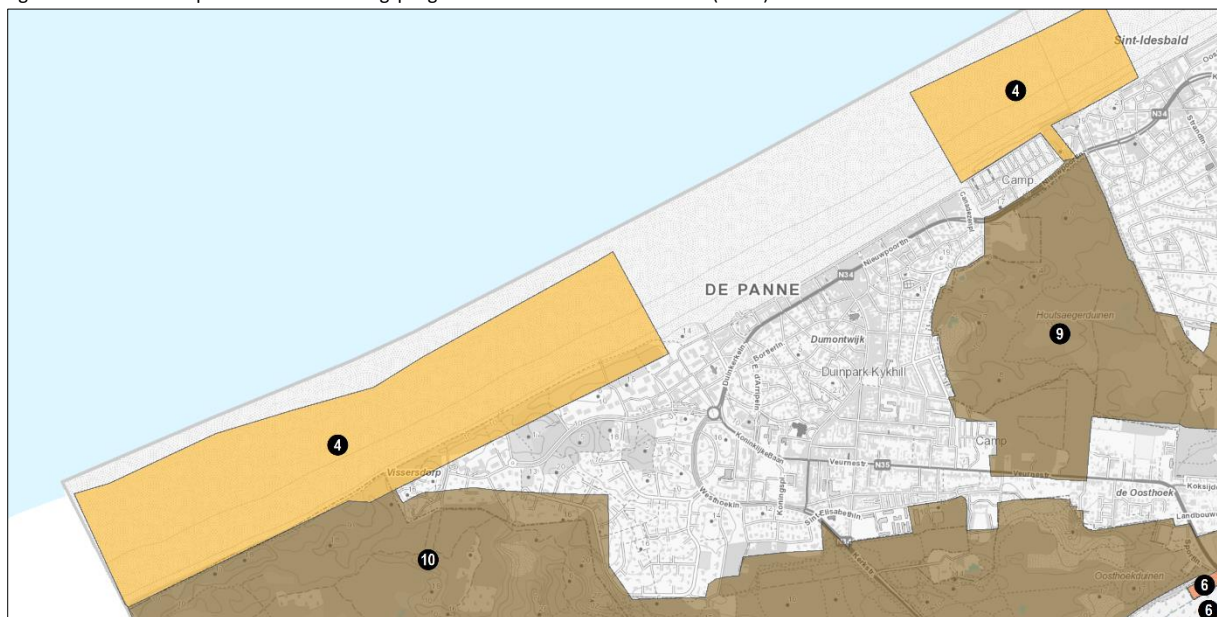
Recreatief medegebruik en natuurgerichte recreatie mogen de ecologische draagkracht niet overschrijden, omwille van foeragerende, overwinterende en broedende kustvogels en omwille van de duinvorming en kwetsbare vegetaties. Verstoring moet vermeden worden.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden:

- 3.3 het natuurlijk strand ter hoogte van het Westhoekreservaat

Tegelijk met de kennisname van de ruimtelijke visie keurde de Vlaamse Regering de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor grote delen van het agrarisch gebied in de regio Kust-Polders-Westhoek goed én een operationeel uitvoeringsprogramma voor de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in de regio.

Figuur 3-2. Uitsnede operationeel uitvoeringsprogramma Kust-Polders-Westhoek (2006)

Volgende actiegebieden uit het operationeel uitvoeringsprogramma liggen (deels) binnen het plangebied:

- **Actie 4: Strand Westkust** Opmaak gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan i.f.v. de juridische verankering van het standstillprincipe voor de duin-polderovergang aansluitend bij de aanwezige speciale beschermingszones en VEN-afbakening. Scheppen van een juridisch kader voor de verdere inrichting van het slikken- en schorregebied.

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geeft verder uitvoering aan de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die in het kader van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek werd uitgewerkt. Op basis van verder onderzoek en overleg worden de krachtlijnen van de ruimtelijke visie nader uitgewerkt en geconcretiseerd tot een afbakeningsplan op perceelsniveau.

3.2 Relatie met andere planningsprocessen en beleidsbeslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

3.2.1 Europese natuurdoelen Natura 2000

Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrictlijngebieden op 7 december 2004 van ‘communautair belang’. De Habitatrictlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de aanwijzing van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van ‘prioriteiten’. De Vlaamse Overheid diende dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrictlijngebieden definitief aan te wijzen en prioriteiten vast te stellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Europese Vogelrichtlijn- en Habitatgebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (respectievelijk SBZ-V en SBZ-H).

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD zijn verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD).

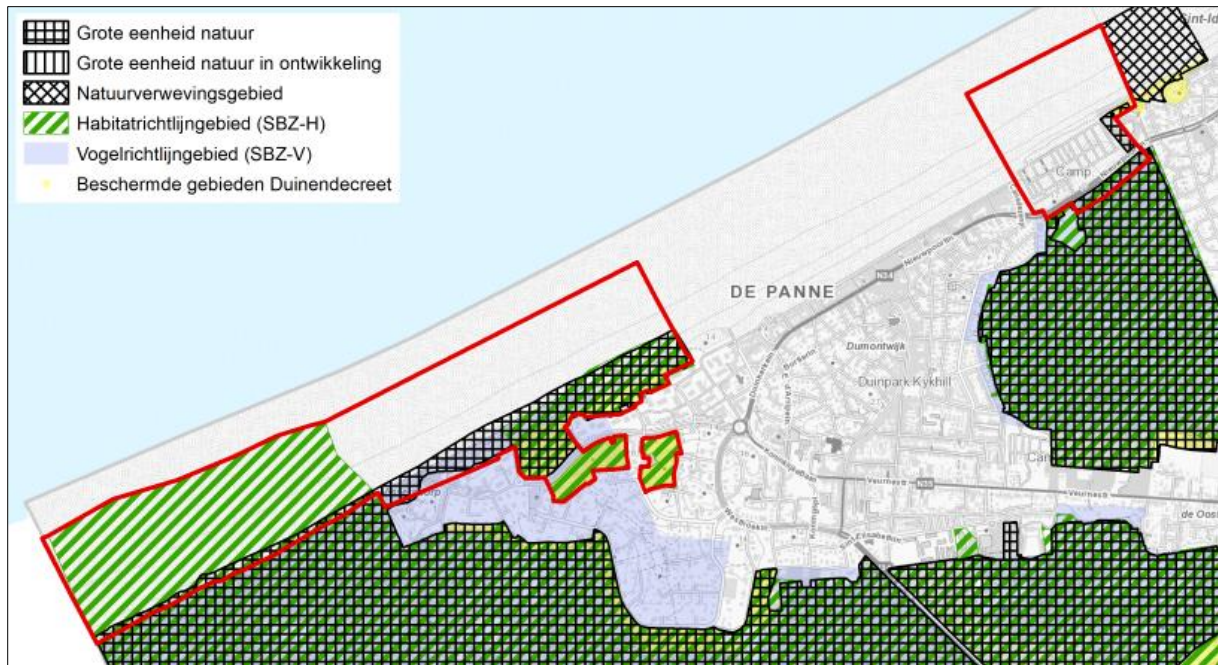
Via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen geeft de Vlaamse Overheid invulling aan de verplichting tot definitieve aanwijzing van de speciale beschermingszones en de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen “behelzen zo nodig passende, specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen”. Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met “de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden”.

Naast de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma’s in of in de omgeving van speciale beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

Gebiedsspecifieke situering

Het plangebied is grotendeels gelegen in het habitatrictlijngebied ‘BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin’ en het vogelrichtlijngebied ‘BE2500121 Westkust’. Delen van dit habitatrictlijngebied zijn beschermd als duingebied in uitvoering van het Duinendecreet en opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk.

Figuur 3-3. Speciale beschermingszones, gebieden van het VEN-IVON, beschermde duingebieden

Deze speciale beschermingszone omvat de biologisch meest waardevolle duingebieden aan de kust. Het kustmilieu is gekenmerkt door de grote verscheidenheid aan milieutypes en een aantal zeer specifieke milieuomstandigheden en processen. Bepalend voor deze verscheidenheid zijn de overgangen van strand (met lokaal voorduinen) over kalkrijke en meer kalkarme duinen tot polder, zoutwaterslikken en –schorren en de zeer gevarieerde geomorfologie van het duingebied zelf. Vanwege de specificiteit van het kust- en duinecosysteem zijn de meeste voorkomende habitats in het gebied uniek in Vlaanderen. De habitats en soorten kunnen gegroepeerd worden in volgende natuurclusters: slikken en schorren, stuifduinen, droge graslanden, duinvalleien, struwelen, duinbossen en poelen en plassen.

Er zijn slechts heel weinig slikken en schorren aan de Belgische kust. De Belgische duinen zijn op veel plaatsen gefixeerd vanwege bebouwing, wegen... Nochtans is een verstuwingsdynamiek nodig voor het ontstaan van duinpannen en waardevolle stuifduinen. Verruiging, verdroging, verstruweling en verbossing zijn de belangrijkste knelpunten. Ook invasieve exoten vormen een ernstige bedreiging voor het gebied.

Het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 “tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone ‘BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin’ en definitieve vaststelling voor die zone en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszones ‘BE2500121 Westkust’ en ‘BE2501033 Het Zwin’ van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten” legt de doelen en prioriteiten vast.

3.2.2 Afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk

De Vlaamse Regering bakende in 2003 een eerste deel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) (grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling) af. De resterende onderdelen van het Vlaams Ecologisch Netwerk worden vastgelegd via de opmaak van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.

Via het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Oudlandpolder zullen dus bijkomende gebieden bestemd worden als natuurgebied én aangeduid worden als ‘grote eenheid natuur’ (GEN) of ‘grote eenheid natuur in ontwikkeling’ (GENO). Parallel aan de afbakening van de gebieden van het VEN worden ‘natuurverwevingsgebieden’ aangeduid als onderdeel van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON).

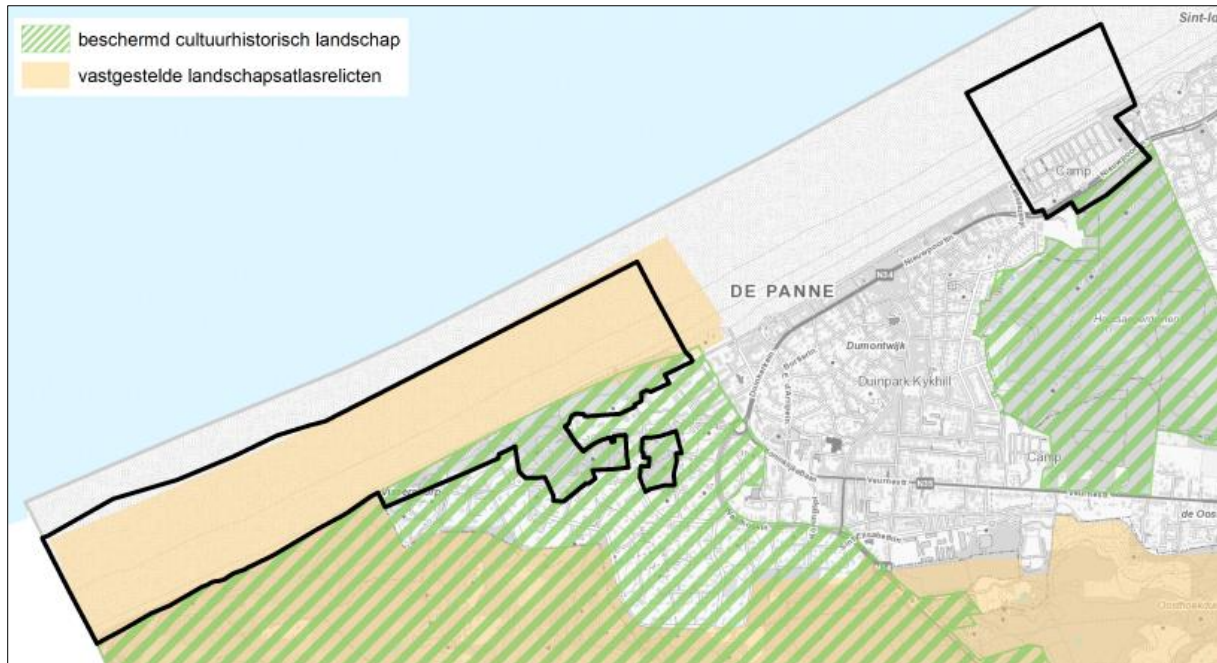
Binnen het plangebied zijn volgende gebieden aangeduid als ‘grote eenheid natuur’:

- GEN 101. De Westkust

3.2.3 Vastgestelde landschapsatlas

Delen van het plangebied liggen binnen het vastgesteld landschapsatlasrelict “Westhoekduinen, duinen van Cabourg, De Moeren en overgang plateau van Izenberg”³ (MB 24 december 2008). Delen van de duingebieden zijn beschermd als cultuurhistorisch landschap “Westhoekduinen (Duinen gelegen tussen de Noordzee, de Franse grens en de gemeenten De Panne en Adinkerke)” (KB 1 maart 1935 gewijzigd bij KB 31 december 1940 en KB 4 juli 1962) en “de Houtsaegherduinen” (K.B. 22 oktober 1981).

Figuur 3-4. Vastgestelde landschapsatlasrelicten en beschermde cultuurhistorische landschappen

Het landschapsatlasrelict omvat o.a. het gave zeeduinlandschap van strand en jonge duinen (Westhoekduinen, Krakeelduinen, het Calmeynbos en de Oosthoekduinen).

Het landschapsatlasrelict heeft geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische en landschapsecologische waarden en bestaat uit een unieke sequentie van quasi ongestoord aan elkaar grenzende grote landschappelijke eenheden die representatief zijn voor de kustvlakte en de overgang naar de landschappen van Binnen-Vlaanderen: het strand, de Jonge duinen van de Panne (met de Westhoek-Krakeelduinen, Calmeynbos en de Oosthoek), het Oudland-poldergebied van Adinkerke, de Binnenduinen van Ghyvelde-Adinkerke (Cabour-Garzebekeveld), de Moeren, de Buitenmoeren en het overgangsgebied naar het plateau van Izenberge.

Het strand tussen de Panne en de Frans-Belgische grens is grotendeels vrij van infrastructuurwerken; de getijdenwerking heeft er vrij spel. Hierdoor zijn op het strand allerhande geomorfologische patronen te zien: een afwisseling van strandruggen, zwinnen en muien. De duinvoet werd echter over quasi de gehele lengte met beton versterkt, behalve een tiental meter nabij de grens en verder op Frans grondgebied. Nabij het Vissersdorp werd de betonnen duinvoet op twee plaatsen over een twintigtal meter verwijderd voor het begeleid laten ontstaan van twee sluffers, waardoor zich in de voorduinen een grotere biodiversiteit had moeten ontwikkelen.

Het jong duinlandschap van De Panne vormt het meest gaaf gebleven zeeduinlandschap van de Vlaamse kust. Door het natuurlijk karakter en de natuurlijke processen die er nog over een grote oppervlakte kunnen doorgaan, is dit landschap uniek in Vlaanderen en België. De jonge Duinen van De Panne behoren tot het paraboolduinencomplex, dat zich uitstrekt tussen Duinkerke en Oostduinkerke. Het wordt bepaald door een opeenvolging van uitgestrekte pannen en paraboolduinen. In het gebied komen talrijke micro- en macromorfologische duinvormen voor, waardoor een grote verscheidenheid aan biotopen aanwezig is. Door

³ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10587>

de eigen, natuurlijke dynamiek van het ecosysteem en de complexe hydrologische processen is tevens een grote variatie aan duinbodems aanwezig: zeer kalkrijk-matig kalkhoudend, sterk humeus-humusarm, droog-nat... Dit uit zich in een zeer hoge graad van biodiversiteit zowel op het niveau van de soorten en de vegetatietypen.

De Westhoekduinen worden gekenmerkt door het voorkomen van een groot én stuivend duinencomplex welke op deze schaal een uniek natuurlijk proces is langs de Vlaamse kust. De duin-polderovergang ter hoogte van de Oosthoekduinen is als fysieke grens duidelijk herkenbaar in het landschap, met een ongeschonden en onverharde duinovergangszone en karakteristiek kleinschalig landschap van de binnenduinrand gekenmerkt door de typische flora en fauna van vochtige hooi- en weilanden (type glanshavergrasland en kamgrasland).

In de periode rond de eeuwwisseling neemt het kusttoerisme, mede gestimuleerd door het Belgisch koningshuis, een hoge vlucht. Op initiatief van Leopold-II wordt in 1885 gestart met de aanleg van de kusttram en de 'Koninklijke baan'. In 1905 is De Panne met Het Zoute (Knokke) door de tramlijn verbonden. Voordien was De Panne enkele bereikbaar vanuit het station Adinkerke (1870). De Koninklijke baan bereikt De Panne in 1933. Spoedig volgt ook de private sector deze trend en worden hotels en vakantieverblijven opgetrokken. Na de Eerste Wereldoorlog en het invoeren van de verplichte en betaalde week verlof (1936) verdwijnt geleidelijk het elitair karakter van het kusttoerisme. Aan de kust verschijnen de eerste kampeerterrainen, jeugdherbergen en kinderhomes. Na de tweede wereldoorlog wordt de toeristische uitbouw van de kust op grote schaal aangepakt. De oppervlakte ingenomen door verblijfsrecreatieve voorzieningen (campings, chalet-parken...) stijgt spectaculair. Het secundaire wegennet breidt, samen met de bewoning gevoelig uit. De kust krijgt daardoor de allure van een grootstedelijke agglomeratie en het duinareaal geraakt sterk versnipperd.

Het is in die context dat in de duinen tussen De Panne en Sint-Idesbald camping Zeepark ontstaat. De duinen werden op deze locatie in 1976 op het gewestplan bestemd als gebied voor verblijfsrecreatie omwille van de aanwezigheid van deze bestaande camping. Omdat zich hier in 1993 een nog in gebruik zijnde, vergunde camping bevond, werden die duinen ook niet beschermd in het kader van het Duinendecreet, ook al voldeed het gebied aan de criteria om opgenomen te worden. De camping sloot in 2017. Het gebied wordt momenteel gedurende het toeristisch seizoen gebruikt als zone voor pop-up activiteiten.

3.2.4 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)⁴

Om de Europese natuurdoelen te halen en onze gezondheid te beschermen, neemt Vlaanderen maatregelen om de uitstoot van stikstof te beperken en de natuur te herstellen. Daarvoor is een programma van maatregelen uitgewerkt. De Vlaamse Regering keurde op 10 maart 2023 het besluit goed dat de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) definitief vaststelt. Het geheel aan maatregelen werd vertaald in het decreet over de programmatische aanpak stikstof dat op 26 januari 2024 werd vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De PAS baseert zich op een gebiedsgerichte analyse van de emissies en de depositie van stikstofoxiden en ammoniak. De PAS is opgevat als een omvattend realisatiegericht programma, met als onderdelen:

- brongerichte maatregelen om de emissie en depositie van stikstof te verminderen;
- een stikstofsaneringsplan met herstelmaatregelen voor de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu in habitatrictlijngebied (SBZ-H);
- kaders voor de beoordeling van de impact van activiteiten die NOx of ammoniak uitstoten;
- een pakket flankerende maatregelen om sectorinspanningen te ondersteunen;
- een systeem voor monitoring en borging van de programmadoelen.

De Habitatrictlijn vereist dat in het kader van vergunningverlening in voorkomend geval een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen die een project of vergunningsplichtige activiteit heeft voor een betrokken Speciale Beschermingszone, rekening houdende met de instandhoudingsdoelstellingen ervan. De impact van stikstofemissies op (de instandhoudingsdoelstellingen van) een Habitatrictlijngebied is één van de milieu-effecten die hierbij moet worden beoordeeld. De verzurende en vermestende effecten van deze stikstofneerslag of -depositie, kunnen immers een schadelijke impact hebben op het milieu, de gezondheid en de biodiversiteit. Om die reden vormt de depositie van stikstof in de meeste Vlaamse Habitatrictlijngebieden

⁴ <https://www.vlaanderen.be/stikstof-in-vlaanderen>

een belangrijk aandachtspunt, dat ook doorwerkt in de vergunningverlening. Daarbij is het van belang om de cumulatieve effecten van de stikstofuitstoot van alle relevante projecten mee in beschouwing te nemen. Om dit te kunnen beoordelen worden specifieke beoordelingskaders uitgewerkt.

Daarnaast wordt een gebiedsgericht stikstofsaneringsbeleid uitgewerkt voor de SBZ-H. Het stikstofsaneringsbeleid heeft tot doel de negatieve effecten van stikstofdepositie op habitats zoveel mogelijk te milderen, om zo in de mate van het mogelijke verdere verslechtering van de kwaliteit van de habitats te voorkomen bij aanhoudende overschrijding van de kritische depositiewaarden (KDW). Omdat in vele gevallen ook bij dalende depositie herstel traag of niet spontaan optreedt, is het saneringsbeleid ook aangewezen om een verbetering van de natuurkwaliteit te faciliteren. In die gevallen worden de zuurheid en stikstofovermaat opgeruimd, die in het ecosysteem zijn opgeslagen door historische vervuiling.

Sommige herstelmaatregelen, zoals bv. plaggen, worden toegepast op de habitat zelf, terwijl andere ingezet moeten worden in een ruime landschappelijke context. Het herstel van de waterhuishouding is een maatregel die op landschapsschaal moet worden toegepast. Dit impliceert dat desgevallend ook terreinen buiten het Habitatrictlijngebied betrokken worden, die de kwaliteit van de habitats mee bepalen, en die noodzakelijk zijn voor het realiseren van een gunstige staat van instandhouding van habitat gelegen in het Habitatrictlijngebied.

De maatregelen die hydrologisch herstel beogen, vragen om structurele ingrepen die het niveau van het perceel met aanwezigheid van een habitattypen overstijgen. Het zijn maatregelen die op landschapsschaal uitgerold moeten worden en zo meteen effectief bijdragen aan de verbetering van de milieukwaliteit van een hele reeks percelen met actuele of toekomstige aanwezigheid van grond- en oppervlaktewaterafhankelijke habitattypen. Ze zijn niet enkel effectief tegen de impact van overmatige stikstofdepositie (vermesting en verzuring), maar helpen ook andere milieudrukken (zoals verdroging) te remediëren en verbeteren zo de globale milieukwaliteit. Het zijn voornamelijk maatregelen met een impact op het peil en de dynamiek van het grond- en oppervlaktewater, maar ook op de kwaliteit van het water.

Voor elk van de vogel- en habitatrictlijngebieden is een gebiedsanalyse⁵ gemaakt die aangeeft welke herstelmaatregelen binnen dat kader nodig zijn. Het plangebied maakt deel uit van deelgebied "BE2500001_A Kalkrijke jonge duinen".

Herstelmaatregelen in het duinlandschap moeten in eerste instantie worden bekeken op een landschapsschaal. Daarbij vormt het herstel van de winddynamiek een prioritaire maatregel, niet alleen voor de stuivende duinen, maar ook bij andere kruidachtige habitattypen, zoals mosduinen, duingraslanden en jonge duinvalleien. Van nature is het ontstaan van nieuwe duinvalleien aan de Vlaamse kust afhankelijk van grootschalige verstuiwing, gezien primaire vorming van duinvalleien amper plaatsvindt. Lage duinvalleivegetaties (habitattypen 2190) kunnen eventueel ook met succes hersteld worden door afgraving, maar de kruipwilgvegetaties (type 2170) zijn voor hun ontstaan afhankelijk van de combinatie van pionierduinvalleien waarin kruipwilg kan kiemen en verstuiwing die zorgt voor zandaanwas. Dit vergt relatief grootschalige verstuiwingsprocessen.

Het behoud van stuivende kustduinen is geen evidentie, zeker voor de meer landinwaarts gelegen duinen. Niets doen als beheervorm is, zoals vroeger te gemakkelijk werd aangenomen, geen optie. Duurzame verstuiwing op een redelijke schaal vergt drastische maatregelen met inzet van grote graafmachines zoals bijvoorbeeld bij Ter Yde en in het Westhoekreservaat al zijn uitgevoerd. Louter naar beschikbare ruimte zijn er aan onze kust nog potenties voor min of meer grootschalige verstuiwing in de Westhoek, het Schipgat, Ter Yde, de duinen van De Haan en de Zwinduinen, al is het vanuit de actuele ecologische waarde niet overal wenselijk om die ook te realiseren.

Bijzondere aandacht dient ook te gaan naar het beheer van zeerepen waar overfixatie van de helmduinen moet vermeden worden. In habitattypen met grondwaterafhankelijke soorten, krijgen ook hydrologische herstelmaatregelen de hoogste prioriteit. Die zijn vooral gericht op herstel van vochtige duinvalleien (2190) die het rijkst zijn aan obligate freatofyten en grondwaterafhankelijke fauna, maar ook nat struweel (2170, 2160) en de vochtige varianten van het duinbos (2180). Voor de centrale delen van het duingebied betreft dat herstel concreet de verdere afbouw van de onttrekking van natuurlijk grondwater waar dit maatschappelijk haalbaar is. Zo is de winning in D'Heye van De Watergroep volledig stopgezet en zijn de opgepompte volumes in het

⁵ https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/14617353/Provoost_etal_2018_PASGEBIEDSANALYSEBE2500001DuingebiedenInclusiefIjzermondigZwin.pdf

winningsgebied van de IWVA in het Calmeynbos beduidend verlaagd door de extra productiecapaciteit gegenereerd door het oppervlakte-infiltratieproject in de Doornpanne.

3.2.5 Strategisch beleidsplan Kustvisie

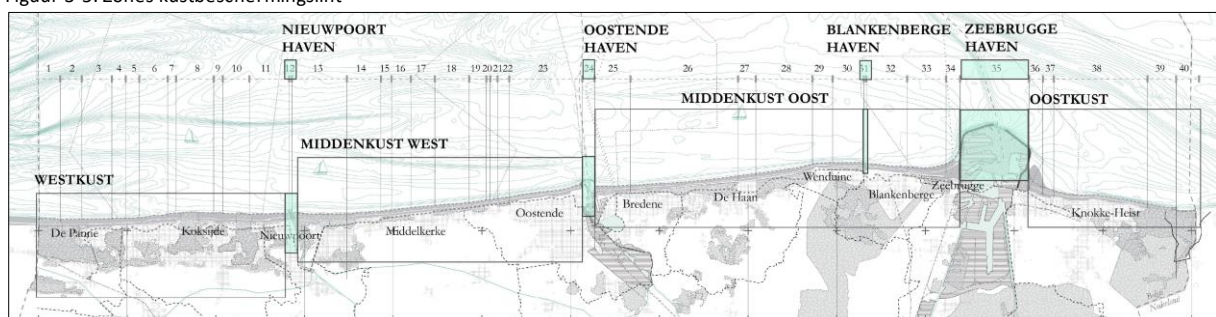
Op 2 februari 2024 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van Strategisch Beleidsplan Kustvisie⁶ inclusief het actieplan 2024-2034 principieel goed⁷. Het ontwerpplan werd aan een openbaar onderzoek onderworpen van 27 februari to 26 april 2024.

Om de Vlaamse kust op lange termijn te beschermen tegen de zeespiegelstijging wordt in vervolg op het bestaande ‘Masterplan Kustveiligheid’ een strategisch beleidsplan Kustvisie uitgewerkt.

De huidige bescherming volstaat niet om de toekomstige zeespiegelstijging op te vangen. Het Masterplan Kustveiligheid dat momenteel uitgevoerd wordt moet de kust zeker tot 2050 beschermen tegen een zeespiegelstijging van 30 cm. De Kustvisie bouwt verder op het Masterplan Kustveiligheid en ontwikkelt een aanpak voor na 2050. Een aanpak die toekomstbestendig is en onze kust en het achterland nog minstens 100 jaar beschermt.

Het project Kustvisie heeft dus als doel onze hele kust op lange termijn te beschermen tegen de zeespiegelstijging. Om dit te bereiken, wordt een ‘beschermingslint’ dat de strandzones en havens met elkaar verbindt voorgesteld. Het kustbeschermingslint verwijst naar een toekomstige kustlijn met bijhorende afgebakende ruimte. In deze ruimte kunnen de beschermingsmaatregelen worden uitgevoerd. Het lint is een denkbeeldige beschermingsmuur van de Franse tot de Nederlandse grens.

Figuur 3-5. Zones kustbeschermingslint

Voor de vier strandzones wordt het alternatief ‘Zeewaarts’ voorgesteld⁸. In het alternatief ‘Zeewaarts’ worden de huidige hoog- en laagwaterlijn op termijn in één of meerdere stappen gemiddeld ‘een honderdtal’ meter zeewaarts verplaatst. Hierbij worden het strand en de duinen en dijken stapsgewijs opgehoogd. Binnen het alternatief ‘Zeewaarts’ zijn nog verschillende uitvoeringsvarianten mogelijk, maar waar er vandaag duingebieden zijn, wordt gekozen voor de aanleg van duin voor duin. De optimale timing en fasering moet nog verder uitgewerkt worden.

Aan de strandzones zijn er de komende decennia vooral extra strandsuppleties noodzakelijk. De stranden blijven dus minstens even breed als vandaag. Op een aantal locaties worden de stranden op termijn breder dan vandaag. Dit creëert ecologisch robuustere strandecosystemen en is positief voor toerisme en recreatie. Waar er vandaag al duinen zijn, wordt er voor gekozen om enkel op zandige oplossingen in te blijven zetten. Ook elke badstad kan in alternatief ‘Zeewaarts’ op termijn door een duinengordel beschermd worden. Maar ook harde dijken of hybride oplossingen kunnen in badsteden locatie specifiek gekozen worden.

Voor wat betreft de strandzones wordt gesteld dat de bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften waar nodig bijgesteld moeten worden zodat handelingen in functie van zeewering mogelijk zijn. Gezien het

⁶ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/65C4F47EFC244B4BB18C1CD9>

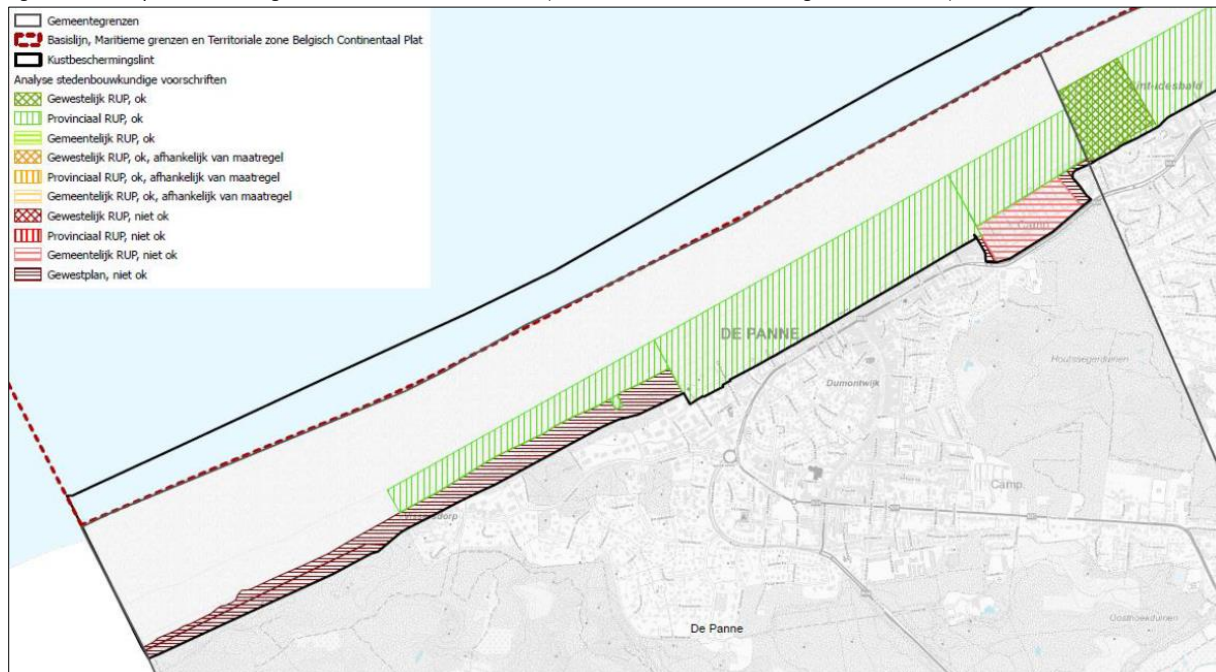
⁷ Nota Vlaamse Regering VR 2024 0202 DOC.0148/1BIS, aangevuld met de mededeling van 9 februari 2024 (VR 2024 0902 MED.0055/1) met een aantal kleine wijzigingen na technisch nazicht van de bijlagen bij de beslissing.

⁸ <https://www.vlaanderen.be/kustvisie/onderzochte-alternatieven/onderzochte-alternatieven-voor-de-strandzones>

gemeentelijk RUP Zeepark grotendeels gericht is op de inrichting van openluchtrecreatieve verblijven staat dit een inrichting in functie van zeekering in de weg.

De Vlaamse Regering besliste daarom op 2 februari 2024 ook dat in functie van het herstel van de strandduinverbindingen en het vrijwaren van de onbebouwde delen van de duinengordel in de zone Westkust, in het bijzonder ter hoogte van de Houtsaegherduinen in De Panne op korte termijn gestart moet worden met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark. De minister bevoegd voor Omgeving werd door de Vlaamse Regering gelast om zo snel als mogelijk een startnota daarvoor op te maken en voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

Figuur 3-6. Analyse bestemmingen en voorschriften De Panne (uit de nota Kustvisie- Planologisch Onderzoek)

3.2.6 Ruimtelijk ontsnipperingsprogramma Westkust

In opdracht van het Departement Omgeving voerde de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) tussen 2019 en 2023 een onderzoek uit voor het herstel van ecologische verbindingen in de duinen van de Westkust. Deze studie heet het 'ruimtelijk ontsnipperingsprogramma Westkust', kortweg ROP. De studie werd begeleid door een groep van experts en betrokken administraties.

Het onderzoek bestaat uit drie fasen. In fase 1 werd een analyse gemaakt van het nut en de noodzaak van en de mogelijkheden voor het nemen van ecologische ontsnipperingsmaatregelen in de duinen en aangrenzende duinpolderovergangen op het grondgebied van de gemeenten De Panne, Koksijde, Middelkerke en de stad Nieuwpoort. Het rapport van deze fase werd opgeleverd in september 2023 en ter kennisgeving overgemaakt aan de betrokken gemeenten⁹.

In het rapport wordt een ecologische herinrichting van de voormalige camping voorgesteld (met inbegrip van planologische herbestemming), alsook een ecologische verbinding tussen de Houtsaegherduinen en de duinen van huidige camping Zeepark.

In het op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan zal de realisatie van een dergelijke verbinding mogelijk gemaakt worden.

⁹ Het rapport is beschikbaar via <https://researchportal.be/nl/publicatie/ruimtelijk-ontsnipperingsprogramma-rop-voor-de-westkust-fase-1-analyse>

Figuur 8. Visualisatie uit het rapport fase 1 van ROP, met een richtinggevend voorstel tot herstel van ecologische verbinding

3.3 Relatie met andere plannen

3.3.1 Gemeentelijke en provinciale structuurplannen

Provincie West-Vlaanderen (MB 06/03/2002 en latere wijzigingen)

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan (PRS) West-Vlaanderen werd goedgekeurd in 2002 en herzien in 2014. In 2020 werd een tweede partiële herziening goedgekeurd.

Het PRS maakt volgende selecties binnen de gewenste landschappelijke structuur relevant voor het plangebied:

- Gave landschappen
 - Duinen Westkust (20)
- Openruimteverbindingen
 - Duinen Westkust-oude duinen Adinkerke (1)
 - Duinen De Panne en Koksijde-bad (4)

Gemeente De Panne

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan De Panne is goedgekeurd in 2005. In 2018 werd een beperkte herziening goedgekeurd.

Voor het plangebied relevante uitspraken zijn:

- De eigenheid van de drie componenten kust-overgangszone-polders dient behouden en versterkt te worden door verdichtingskansen in de verstedelijkte kustzone verder te benutten, het open houden van het polderlandschap, de overgangsgebieden behouden en waar mogelijk het verbeteren van de visuele en ecologische transparantie. Om het dichtslibben langsheen de kustlijn en ter hoogte van de overgangszone van duin naar de polderruimte te verhinderen, dienen de bestaande open ruimte corridors gevrijwaard te worden met respect voor het bestaande, nl. tussen het verstedelijkt gebied van De Panne en Bray-Dunes en tussen Koksijde, Veurne en de Panne, naar Adinkerke toe.
- Het polderlandschap, het strand, de zee en het duinenlandschap domineren de open ruimte in De Panne. Condities voor de ontwikkeling van het duinenlandschap, zoals de Westhoekduinen, de Houtsaegerduinen, de Oosthoekduinen en de Cabourduinen worden uitgezet op bovenlokaal niveau. In deze gebieden bezit natuur de hoofdfunctie, aankoop van gronden en opstellen van beheersplannen behoren dan ook tot de mogelijkheden. Van de meeste natuurlijke en landschappelijk

waardevolle gebieden is een beheersplan opgemaakt. Het gemeentebestuur streeft ernaar om de waardevolle natuurgebieden te behouden en op te waarderen en hoofdzakelijk een actief beleid te voeren naar acties gericht op een goed beheer van kleine landschapselementen, het stimuleren en versterken van natuurlijke verbindingselementen en acties te richten op het kwaliteitsvol onderhouden en beheren van groen in de verstedelijkte omgeving.

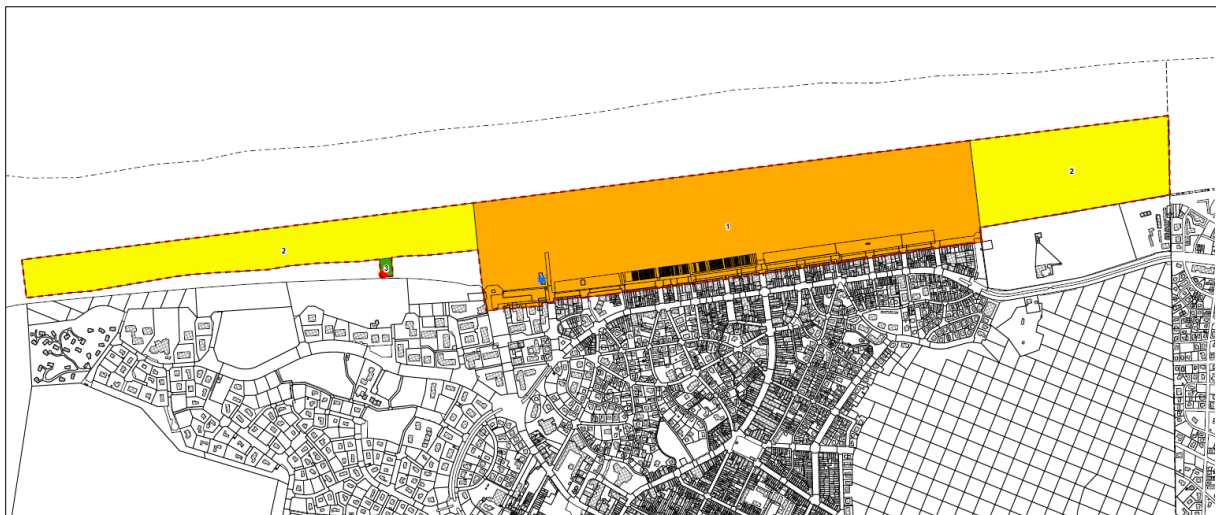
- Gezien de precare ligging van bepaalde campings in het open ruimtegebied is het van fundamenteel belang dat deze gevrijwaard worden van permanente constructies. Dit geldt voor de camping ter hoogte van de Nieuwpoortlaan, nl. camping Zeepark en de camping ter hoogte van de Veurnestraat, nl. camping Greenpark. Uiteindelijk zal een ruimtelijk uitvoeringsplan dienen te worden opgemaakt om de problematiek te beheersen. Hierbij dient er bij de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven gelegen in de tussenruimte extra aandacht besteed te worden aan de inkleding door middel van specifieke maatregelen, waarbij landschappelijke integratie en kwaliteitsverbetering vooropstaan. Camping Zeepark dient zijn kwaliteiten te behouden, gelet op de strategische ligging nl. de camping bevindt zich ter hoogte van de enige resterende open ruimteverbinding tussen de verstedelijkte kernen van De Panne en Koksijde. Het (nu nog beperkt) landschappelijk overlopen van strand naar duinen dient optimaal behouden te worden.

3.3.2 Gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Strand en dijk De Panne

De provincie West-Vlaanderen maakte in 2013 een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan voor delen van het strand in De Panne. Het plan maakt tussen een centrale zone 'Centrumgebied dagrecreatie' en twee 'overgangsgebieden recreatie-natuur'.

Figuur 3-7. Provinciaal RUP Strand en dijk De Panne

Gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Zeepark

De gemeente De Panne maakte in 2016 een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het recreatiegebied Zeepark, dat het grootste deel van het recreatiegebied van het gewestplan bevestigde als zone voor openluchtrecreatieve verblijven. Een oostelijk gebied werd voorbehouden voor de herstel van een natuurlijke corridor. In het westen voorziet het plan de mogelijkheid voor de ontwikkeling van een beachclub (zwarte bol).

Figuur 3-8. Gemeentelijk RUP Zeepark (2016)

3.3.3 Rapport Weerbare Westhoek

Naar aanleiding van de overstromingen in het IJzerbekken installeerde de Vlaamse Regering op 17 november 2023 de taskforce 'Weerbare Westhoek' met de opdracht om een advies uit te brengen over de aanpak van waterveiligheid en duurzaam waterbeheer in de Westhoek¹⁰. De taskforce formuleerde in december 2023 een reeks aanbevelingen en voorstellen voor maatregelen om de Westhoek en het IJzerbekken beter te beschermen tegen watersnood en droogte.

Een van de acties is het onderzoek naar een bijkomende locatie voor een getijonafhankelijke afvoermogelijkheid naar zee vanuit het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke en de randvoorwaarden om dat via een (ondergrondse) passage door de duinen mogelijk te maken. Dit haalbaarheidsonderzoek kan desgevallend resulteren in het starten van een afzonderlijk geïntegreerd planningsproces met alternatievenonderzoek en milieueffectenbeoordeling voor het volledige traject tussen het kanaal en de zee.

In de planningsfase van het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de strand- en duingebieden in De Panne zal waar nodig en mogelijk verder afgestemd worden met de resultaten van dit onderzoek.

¹⁰ Zie <https://www.vlaamsewaterweg.be/weerbarewesthoek>

4 Bestaande feitelijke toestand

4.1 Fysisch systeem

Het fysisch systeem is het geheel van eigenschappen, processen en onderlinge relaties van klimaat, lucht, bodem en water. In ruimtelijke context zijn vooral de bodemeigenschappen en -processen en het watersysteem van belang.

De geomorfodynamiek in de duinen is een samenspel tussen geomorfologische en biotische processen. De vorming van nieuwe duinen is actueel beperkt tot de zeereep. Bij een positief sedimentbudget kunnen er zich embryonale duintjes ontwikkelen op het hoogstrand die verder uitgroeien tot helmduinen. Spontane primaire duinvorming bij zeer sterke aanzanding doet zich actueel aan onze kust slechts in beperkte mate meer voor o.a. op het strand voor de voormalige Camping Zeepark te De Panne, in de zone tussen Oostduinkerke-Bad en de westelijke strekdam van Nieuwpoort, de zone tussen Wenduine en de westelijke strekdam van Blankenberge en vooral de zone tussen de Fonteintjes en de westelijke havendam van Zeebrugge en tenslotte de Baai van Heist). De actuele eolische processen zijn vooral 'secundair' van aard; het zijn vervormingen of verplaatsingen van reeds bestaande duinen. Duinvormingsprocessen waarbij grote zandmassa's landinwaarts zijn beginnen stuiven, hebben in het verleden vorm gegeven aan het duinlandschap, maar zijn actueel nagenoeg volledig stilgevallen.

De laatste twee grote loopduincomplexen zijn vermoedelijk in de loop van de 19de eeuw ontstaan en de laatste relictten hiervan stuiven nog voort in de Westhoek in De Panne en Ter Yde in Oostduinkerke. Karteringen van het loopduin in De Westhoek geven aan dat dit duin zich verplaatste met een snelheid van 5 tot 10 m/jaar. Door vestiging van helm ontstaan in het kielzog van loopduinen grote paraboolvormige structuren, een proces dat zich tot een tiental jaren geleden nog voordeed in De Westhoek. Dergelijke paraboolduinen bepalen een belangrijk deel van het huidige duinlandschap, wat wijst op een gelijkaardige ontwikkeling. Centraal in de parabolen stuiven depressies uit (pannen) die tijdens natte winters door grondwater overstromd worden. Verstuiwing op die schaal zorgt voor een grootschalige verjonging van het landschap doordat mineraal, kalkrijk zand aan het oppervlakte wordt achtergelaten. Deze bodemcondities zijn essentieel om de voor de duinen heel kenmerkende pioniermilieus in stand te houden. Het kaal zand speelt ook een belangrijke rol bij de thermoregulatie van typisch psammofiele ongewervelden. Ook kleinschalige verstuiwingen zijn in die optiek van groot ecologisch belang.

Ondanks de nabijheid van de zee is het grondwater in onze duinen zoet. Het wordt gevoed door het neerslagoverschot dat in de zandige duinbodems gemakkelijk infiltreert. Het ondergronds waterlichaam wordt aan de basis, op een diepte van ongeveer 20 m onder zeeniveau, door een meer dan honderd meter dikke tertiaire kleilaag (leperiaan) begrensd. Het watervoerend pakket bestaat hoofdzakelijk uit kwartaire, aan de oostkust ook jonge tertiaire, zandige afzettingen maar op verschillende dieptes worden ook minder goed doorlatende lagen aangetroffen.

4.2 Bestaande natuurlijke structuur

Volgende elementen zijn bepalend voor de natuurlijke structuur van het plangebied:

- Noordzeestrand. Aan het strand heerst een hoge bodemdynamiek door voortdurende sedimentatie en erosieprocessen. Zeer karakteristiek zijn de kiezelwieren en de hoogproductieve bodemfauna van de (droogvallende) zand- en slikplaten.
- Strand-duin-polderovergangen. De dynamiek van verstuiwing en zout-, reliëf-, vocht-, en kalkgradiënten zorgen voor een grote diversiteit aan milieutypes. De strand- en duinengordel is onder meer belangrijk voor de avifauna, vooral waar nog een open verbinding met de achterliggende polders aanwezig is.

De ontwikkeling van embryonale duinen op het hoogstrand begint met vestiging van pioniers, zoals zeeraket, stekend loogkruid of zeepostelein. Deze planten kunnen zich enkel vestigen bij stabiele of sedimenterende kuststroken; bij kusterosie worden de vloedmerken weer weggeslagen vooraleer kieming kan plaatsvinden. Biestarwegras vormt het scharnier tussen het zilte hoogstrand en de duinen. De soort tolereert overstroming

met zeewater maar is ook in staat om met het accumulerende zand mee te groeien, waardoor lage embryonale duintjes ontstaan (habitattypen 2110). Bij verdere zandophoping verdwijnt het zilte karakter van het duintje en neemt helm de rol van zandbinder en duinvormer over. De soort is meer concurrentiekrachtig en kan, zowel horizontaal als verticaal, sterk meegroeien met overstuivend zand. Door de voortdurende verstuiwingsdynamiek en de stress veroorzaakt door droogte en met zout beladen wind, vormen helmduinen in een natuurlijke zeereep het eindstadium van de vegetatieontwikkeling. Helmduinen kunnen ook meer landinwaarts voorkomen bij secundaire verstuiwing. Hier is de dynamiek doorgaans tijdelijk en treedt vroeg of laat fixatie op die het begin van de successie inluidd.

Menselijke activiteiten hebben de ontwikkeling van het kustlandschap sterk beïnvloed. Een belangrijk aspect hiervan is de belemmering van de natuurlijke geomorfologische dynamiek door inpoldering van de kustvlakte, aanleg van wegen, urbanisatie, havenontwikkeling, bedijking van de zeereep en fixatie van stuivende duinen door beplanting en systematisch verhinderen van spontane ontwikkeling van nieuwe embryonale duinen (en aangroei tot hogere zeereepduinen) door mechanische strandreiniging en nivelleringen. Het systeem is in een keurslijf gedwongen en grootschalige kustafslag of verstuiwingsprocessen kunnen zich niet meer voltrekken. Die ontwikkeling leidde tot een sterke afname van de effectieve oppervlakte kustduin en zorgde voor versnippering en isolatie van de resterende gedeelten.

4.3 Bestaande nederzettingsstructuur

Het plangebied ligt ten westen en ten oosten van de bebouwing van De Panne.

Ten zuiden van de vml. camping Zeepark is de N34 (Nieuwpoortlaan) gelegen. De gewestelijke wegbeheerder Agentschap Wegen en Verkeer wenst deze weg te herprofilen in functie van het gewijzigde snelheidsregime 50 km/h (ipv 70 km/h voordien). Tevens zouden de fietspaden conform worden heraangelegd.

Het plan heeft het voornemen om een zone-eigen bestemming toe kennen aan het actuele gebruik, aangezien het huidige gabariet van de N34 breder is dan de lijnaanduiding op het gewestplan. Tevens wordt mogelijk gemaakt om in deze zone een ecologische noord-zuid verbinding te realiseren in functie van herstel van connectie tussen de Houtsaegherduinen en de duinen ter hoogte van de voormalige camping Zeepark.

Ten westen van het centrumstrand van De Panne is een erosiebeperkende duinvoetversterking gelegen. Deze verkeert in slechte staat en de bevoegde overheid agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust heeft concrete plannen om deze te heraan te leggen. De duinvoetversterking wordt intens gebruikt als toeristisch-recreatieve verbinding door fietsers en voetgangers, wat ook in de nieuwe plannen wordt behouden. Op het uiterste westelijke punt van de duinvoetversterking is een uitkijkpunt in aanbouw. Dit uitkijkpunt maakt deel uit van het Horizon 2025-project van het provinciaal agentschap voor toerisme, Westtoer.

Figuur 4-1. Luchtfoto 2023

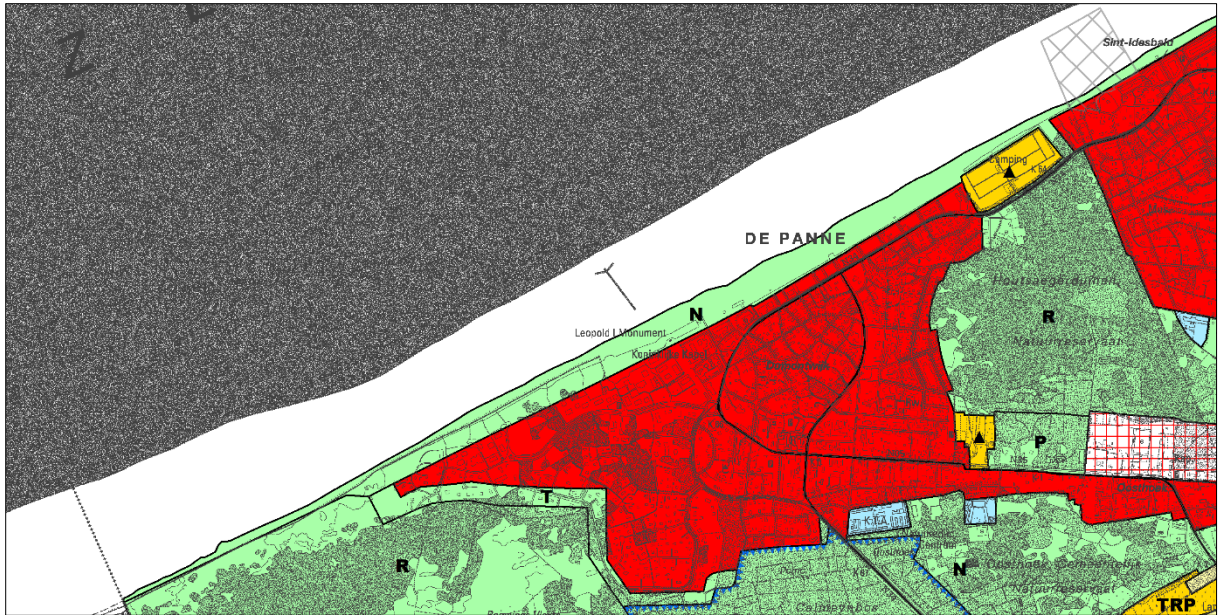
5 Bestaande juridische toestand

De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 5-1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan Veurne-Westkust (KB 6 december 1976)
Provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, plannen van aanleg, verkavelingen	BPA Wijk Westhoek (MB 23 december 1991 - vervallen) PRUP Strand en dijk De Panne (BD 29 augustus 2013) PRUP Solitaire vakantiewoningen Westhoek (BD 23 oktober 2013) Gemeentelijk RUP Zeepark (De Panne) (BD 10 oktober 2016)
Beschermde cultuurhistorische landschappen	Westhoekduinen (KB 4 juli 1962) De Houtsaegeerduinen en het Kerkepannebos (KB 22 oktober 1981) (aangrenzend)
Vastgestelde landschapsatlasrelicten	Westhoekduinen, duinen van Cabour, De Moeren en overgang plateau van Izenberge (MB 24 december 2008)
Natura 2000 Habitatrichtlijngebieden	SBZ-H 'BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin'
Natura 2000 Vogelrichtlijngebieden	SBZ-V BE2500121 Westkust
Gebieden van het duinendecreet	Beschermd duingebied p401 Beschermd duingebied p402 Beschermd duingebied p403
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) / Gebieden van het Integraal Verwevings-en ondersteunen Netwerk (IVON)	GEN 101 De Westkust
Vlaamse of erkende natuurreservaten / Bosreservaten	Vlaams natuurreservaat Duinen en bossen van De Panne
Beschermingszones grondwaterwinning	/
Bevaarbare waterlopen	/
Onbevaarbare waterlopen	/
Gewestwegen	N34

Figuur 5-1. Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

6 Planvoornemen

Het plan zal:

- een aantal strand- en duingebieden bestemmen als natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur. Het gaat om volgende zones:
 - de strandzone ter hoogte van de Westhoekduinen die aangeduid is als habitatrictlijngebied en deel uitmaakt van het vastgesteld landschapsatlasrelict;
 - de (beschermde) kustduinen ten westen van De Panne die aangeduid zijn als habitatrictlijngebied en/of grote eenheid natuur;
 - het duingebied van de vml. camping Zeepark en delen van de voorliggende strandduinovergang.
- een aantal strandzones die in het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Strand en Dijk als overgangszone recreatie-natuur bestemd zijn differentiëren met een overdruk natuurverwevingsgebied of gedeeltelijk herbestemmen naar natuurgebied met een overdruk grote eenheid natuur;
- delen van de vastgestelde landschapsatlasrelicten en beschermde cultuurhistorische landschappen aanduiden als erfgoedlandschap;
- binnen de als natuurgebied te bestemmen strand- en duingebieden de mogelijkheden voor het nemen van op de natuur gebaseerde zeewerende maatregelen vrijwaren;
- de bestemming voor de lijninfrastructuurbundel N34 vastleggen en differentiëren i.f.v. het creëren van mogelijkheden voor ecologische ontsnippering van de sequentie van strand-zeereepduinen en binnenduinen (i.c. natuurreservaat de Houtsaegerduinen).

Er zijn geen alternatieve locaties voor het realiseren van de plandoelstelling inzake het beschermen en herstellen van de landschapsecologische processen en natuurlijke habitats en wilde plant- en diersoorten in de strand-duincomplexen en het vrijwaren van mogelijkheden voor op de natuur gebaseerde zeewerende maatregelen: het gaat om het vrijwaren en beschermen van de resterende onbebouwde strand- en duinzones in De Panne.

De mogelijkheid voor het behoud van de mogelijkheid voor het oprichten van één gebouw met functie restaurant-café en functies ter ondersteuning van strand- en watersportactiviteiten op het eindpunt van de zeedijk van De Panne zoals voorzien in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Zeepark zal onderzocht worden.

Het principe van de doorwaadbaarheid van de strand- en duingebieden voor de verschillende gebruikers (wandelaars, ruiters, zeilwagens, ...) en de mogelijkheid om de delen van het strand te kruisen (evenwijdig met de zeelijn en de duinengordel) zal binnen de verschillende bestemmingen gegarandeerd blijven.

Het bepalen van de exacte begrenzingen van de verschillende bestemmingszones en overdrukken is voorwerp van het verder onderzoek in de planningsfase en zal ook verder bepaald worden op basis van de inzichten uit planmilieueffectenrapport.

7 Scoping en aanzet methodologie

7.1 Geïntegreerd milieuonderzoek

De regelgeving inzake planmilieueffectrapportage is opgenomen in titel IV van het DABM (Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid, 5 april 1995 en latere wijzigingen), en bijhorende Besluiten. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet dat de milieubeoordeling geïntegreerd wordt in het planningsproces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

In de startnota wordt de eerste stap van het milieuonderzoek gezet, de ‘scoping’ waarbij op basis van het planvoornemen nagegaan wordt wat de (theoretische) effecten op het milieu kunnen zijn, of deze effecten relevant zijn, en zo ja of ze relevant genoeg zijn om mee te nemen in het verdere milieuonderzoek tijdens het planproces.

De milieueffecten van de planingrepen zullen worden onderzocht ten aanzien van de referentiesituatie(s), en dit voor de verschillende relevante disciplines. Dit onderzoek gebeurt door (erkende) onafhankelijke deskundigen. Indien er negatieve effecten optreden, kunnen de deskundigen milderende maatregelen of monitoring voorstellen.

De wijzigingen worden bekeken ten opzichte van verschillende referentiesituaties. De referentiesituatie is de toestand van het milieu die als vergelijkingsbasis dient voor het beschrijven en beoordelen van de impact van een plan. De referentiesituatie is dus de toestand van de omgeving in het referentiejaar in afwezigheid van het plan. Als de referentiesituatie in de toekomst ligt, bepalen de autonome en gestuurde ontwikkelingen (beslist beleid) mee hoe die referentiesituatie er uit ziet.

Er worden twee referentiesituaties in beschouwing genomen:

- De bestaande toestand op het terrein (de feitelijke toestand);
- De planologische toestand (de toestand conform huidig geldende bestemmingen en hun voorschriften, het gewestplan).

Alle effecten die optreden zullen beoordeeld worden ten opzichte van deze referentiesituaties. Er wordt met andere woorden nagegaan wat de effecten zullen zijn van het plan op ogenblik van goedkeuring van het plan (2025) in de toekomst, rekening houdend met het reeds besliste beleid dat (onafhankelijk van het plan) op dat ogenblik zal gerealiseerd zijn.

De ontwikkelingsscenario's omvatten geplande ontwikkelingen die nog geen beslist beleid zijn of die nog niet zullen gerealiseerd zijn in het referentiejaar. Voor ontwikkelingsscenario's wordt nagegaan of de plannen invloed hebben op elkaar, of er effecten van beide plannen zijn die elkaar versterken of verzwakken.

De effecten worden onderzocht voor verschillende milieudisciplines. Afhankelijk van de planingrepen kunnen effecten optreden in de disciplines Mobiliteit, Geluid en trillingen, Lucht, Bodem, Water, Biodiversiteit, Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, Mens – ruimtelijke aspecten en Mens-gezondheid. In de scoping wordt nagegaan in welke disciplines effecten kunnen verwacht worden. Daarbij worden niet enkel de effecten die optreden in het onderzoeksgebied onderzocht, maar ook de effecten die door het plan op andere plaatsen kunnen optreden. De klimaataspecten worden afzonderlijk behandeld onder de vorm van een klimaatreflex. Daarbij zal ook aandacht besteed worden aan de mogelijke klimaatscenario's.

Het studiegebied wordt bepaald door de indicatieve (mogelijks te verwachten) effectafstanden van de ingrepen ten aanzien van haar omgeving. De effectafstanden worden bepaald door de kenmerken van de effectgroep en de functies in de ruimere omgeving ten aanzien waarvan deze bepaald worden, zoals bewoonde gebieden, recreatiegebieden, openbare nutsvoorzieningen, ... Het studiegebied kan dus verschillend zijn voor de diverse disciplines en effecten.

Er worden voor dit plan geen (gewest)grensoverschrijdende effecten verwacht.

Het plan-MER zal aangeven welke de leemten in de kennis zijn die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het plangebied, maar kunnen ook betrekking hebben op de gebruikte methode en het

inzicht in het milieueffectenonderzoek. Het plan-MER zal aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

Iedere discipline wordt uitgewerkt door een onafhankelijke deskundige. Er wordt eveneens advies gevraagd aan de relevante administraties. De richtlijnboeken fungeren hierbij als leidraad voor de deskundigen, waarbij de methodiek wordt aangepast en afgestemd op het voorliggend plan.

Bij negatieve effecten wordt er door de deskundigen nagegaan of ze kunnen worden vermeden en of er relevante milderende maatregelen kunnen toegepast worden. Dit zijn wijzigingen aan het plan of bijkomende randvoorwaarden zodat de negatieve effecten minder negatief worden.

Sommige maatregelen zijn afhankelijk van of en hoe de effecten zich juist zullen manifesteren. Een aantal milieuaspecten vereisen verdere opvolging of monitoring.

Het plan-MER zal in een discipline-overschrijdende samenvatting aangeven wat de verwachte gevolgen voor het milieu zijn, en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen kunnen voorkomen of milderen. De milderende maatregelen en aanbevelingen zullen eveneens in één overzichtelijke tabel opgelijst worden. Bij de milderende maatregelen zal aangegeven worden hoe deze zullen/kunnen doorwerken.

Het plan-MER zal ook een niet-technische samenvatting bevatten, als een afzonderlijk leesbaar deel, waar de essentie van de overige delen beknopt en correct worden weergegeven.

In functie van een gericht en kwaliteitsvol milieueffectenonderzoek, moet er eerst een scoping uitgevoerd worden, o.b.v. het planvoornemen en de alternatieven, naar de relevantie van de milieudisciplines en de effectgroepen hierin.

In deze startnota worden de uitgangspunten en de onderzoeksmethodologie (op hoofdlijnen) voorgesteld die gehanteerd zullen worden in het latere milieueffectenonderzoek:

- Planingrepen;
- Scoping;
- Te onderzoeken disciplines en effecten.

Tijdens het verdere planproces kan deze scoping bijgestuurd worden waar nodig. Dit betekent dat bijkomende effectgroepen kunnen onderzocht worden, of effectgroepen niet meer als relevant voor (verder of gedetailleerder) onderzoek op planniveau worden geacht. Tevens kan het detail van het onderzoek wijzigen, in functie en op maat van nieuwe inzichten.

7.2 Planingrepen

Ten behoeve van het milieuonderzoek is het nodig om de mogelijke doorgevoerde bestemmingswijzigingen te vertalen naar mogelijke planingrepen, met name tastbare fysieke ingrepen die mogelijk worden gemaakt én die ook verwacht worden vanuit de plandoelstellingen. In een aantal gevallen is het echter ook mogelijk de gevolgen van een bestemmingswijziging aan een plan-MER te onderwerpen zonder dat er sprake hoeft te zijn van concrete projectingrepen. Zo kan een bestemmingswijziging leiden tot andere luchtkwaliteitsnormen of tot een verandering in de vastgoedwaarde van percelen of gebouwen. Daarnaast zijn er een aantal andere instrumenten, die gekoppeld aan het GRUP kunnen worden ingezet om bepaalde maatregelen te realiseren. Het kan gaan om stedenbouwkundige verordeningen, convenanten, overeenkomsten, ... Deze kunnen door de overheid worden ingezet om het beleid zodanig te sturen dat de plandoelstellingen maximaal bereikt worden.

Als 'planingrepen' worden beschouwd:

- De ingrepen die door de herbestemmingen van het plan mogelijk/onmogelijk worden;
- De ingrepen (handelingen, constructies, exploitaties of de verderzetting ervan) in de 'omgeving' die door het plan (on)mogelijk worden gemaakt én die voorafgaand aan het plan niet (wel) mogelijk waren.

Het definiëren van planingrepen vereist een denkoefening op projectniveau / realisatieniveau. Immers, de effecten volgen altijd uit realisatie, nooit uit het plan an sich.

Dit plan zal, afhankelijk van de locatie en de gehanteerde referentiesituatie, volgende planingrepen mogelijk maken:

- Het behoud en herstellen van het onbebouwd karakter van de bestaande stranden en duinen;
- Het schrappen van de bouwmogelijkheden voor duingebieden waar op basis van de actuele bestemmingen mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van infrastructuur voor verblijfsrecreatie;
- Het vrijwaren van de mogelijkheden voor het nemen van natuurgebaseerde zeeverende maatregelen in de strand- en duingebieden.

7.3 Scoping

De planingrepen worden gescreend op hun mogelijk milieueffecten. Er worden drie categorieën onderscheiden. Planingrepen die effecten hebben in het plangebied, die effecten hebben naar of van de omgeving en die effecten hebben op de netwerken. Bij het bepalen van de te onderzoeken effecten kan een onderscheid worden gemaakt tussen effecten die altijd moeten worden onderzocht, die mogelijk moeten worden onderzocht en die niet hoeven te worden onderzocht. Dit wordt in onderstaande tabel respectievelijk aangegeven met de letters O (te onderzoeken), M (mogelijk te onderzoeken) en N (niet te onderzoeken).

O = zeker te onderzoeken

- Milieuaspecten waarvoor de zekerheid moet verkregen worden dat er geen significante effecten zijn, minstens dat er geen betere alternatieven voorhanden zijn (Natura 2000);
- Milieuaspecten die mede bepalend (kunnen) zijn voor de keuze tussen alternatieven (locaties, tracés, programma...);
- Milieuaspecten waarvoor potentieel belangrijke directe effecten niet evident/voor de hand liggend op projectniveau kunnen worden gemilderd via een standaardaanpak (handreikingen, omzendbrieven, watertoets, normering VLAREM).

M = mogelijk te onderzoeken (= te onderzoeken, tenzij ze worden aangepakt op plan- of projectniveau)

- Milieuaspecten waarvoor een evidente doorvertaling op planniveau wordt opgenomen (bv. Seveso bedrijven niet mogelijk, bepaalde activiteiten uitsluiten, weg enkel in tunnel...);
- Milieuaspecten die niet relevant zijn op planniveau/niet bepalend zijn voor keuzes op planniveau en afdoende op projectniveau kunnen worden geregeld;
- Milieuaspecten die mogelijks relevant zijn, maar waar nog verder onderzoek (of input uit andere disciplines) nodig is.

N = niet te onderzoeken

- Milieuaspecten met zeer beperkte effecten;

Milieuaspecten met geen significant effect (geen planingreep, geen effect of kleine planingreep en geen significant effect).

IN HET PLANGEBIED 	NAAR EN VAN OMGEVING 	OP NETWERKEN
--	---	---

BODEM					
Structuur- en profielwijziging	Het plangebied betreft ondermeer een bestemmingswijziging van recreatie naar natuurgebied en overdruk grote eenheid natuur, er treedt geen nieuwe structuur- en profielverstoring op.	N			
Wijziging bodemgebruik en bodemgeschiktheid	Bij de herbestemming naar natuurgebied worden in principe geen bijkomende verharde oppervlaktes verwacht, gezien er ruimte wordt gemaakt voor natuur of natuurgebaseerde kustverdediging.	N			
Wijziging bodemstabiliteit (incl. erosie en grondverschuiving)	De planingrepen leiden niet tot wijzigingen in de bodemstabiliteit.	N			
Aantasting bodemhygiëne / Wijziging bodemkwaliteit	Ter hoogte van het plangebied komen geen gekende verontreinigingen voor. Er zijn geen nieuwe risico's op nieuwe verontreinigingen.	N	In de directe omgeving zijn enkele bodemonderzoeken uitgevoerd. De bestemmingswijzigingen gaan niet gepaard met ingrepen die kunnen leiden tot risico's buiten het plangebied.	N	
Wijziging bodemvochtregime	De planingrepen leiden niet tot relevante wijzigingen in bodemvochtregime	N			
WATER					
Wijziging afvoergedrag en kwantiteit oppervlaktewater	De planingrepen en het toekomstig beheer leiden niet tot wijziging in afvoergedrag en kwantiteit oppervlaktewater.	N			
Wijziging structuurkwaliteit oppervlaktewater	De planingrepen en het toekomstig beheer leiden niet wijziging van structuurkwaliteit van oppervlaktewater.	N			
Wijziging oppervlaktewaterkwaliteit	Het plangebied is niet aangesloten op een rioleringsnetwerk. Gezien er geen bebouwing	N	Gezien er geen bebouwing voorzien wordt, wordt er geen impact verwacht op de oppervlaktewaterkwaliteit.	N	

	IN HET PLANGEBIED 		NAAR EN VAN OMGEVING 		OP NETWERKEN 	
	voorzien wordt, wordt er geen impact verwacht op de oppervlaktewaterkwaliteit.					
Wijziging grondwaterkwantiteit	De planingrepen en het toekomstig beheer leiden niet tot het relevante wijzigingen in de grondwaterkwantiteit.	N				
Wijziging grondwaterkwaliteit	Zie wijziging bodemkwaliteit	N	Zie wijziging bodemkwaliteit	N		
BIODIVERSITEIT						
Ruimtebeslag en ecotoopcreatie	De planingrepen voorzien in bijkomende oppervlakte natuurgebied en VEN-gebied.	O				
Versnippering					De planingrepen voorzien in bijkomende oppervlakte natuurgebied en VEN-gebied. Het plangebied grenst aan VEN-gebied, waardoor de natuurverbinding versterkt wordt in het gebied. Het wegnemen van de bouwmogelijkheden en het mogelijk maken van ontsnipperingsmaatregelen leidt tot positieve effecten.	O
Eutrofiëring en verzuring	De recreatiezone wordt herbestemd tot natuurgebied. Er wordt geen toename van vermestende of verzurende deposities verwacht.	N	De recreatiezone wordt herbestemd tot natuurgebied. Er wordt geen toename van vermestende of verzurende deposities verwacht.	N		
Wijziging van de (grond)waterstand	Er kunnen geen (negatieve) effecten optreden op de grondwaterstanden binnen het plangebied. Het wegnemen van de bouwmogelijkheden leidt tot positieve effecten.	N	Er kunnen geen effecten optreden op de grondwaterstanden buiten het plangebied.	N		
Wijziging van de hydrologie van een oppervlaktewaterlichaam	De planingrepen en het toekomstig beheer kunnen leiden tot het herstel van de natuurlijke kustdynamiek, met bijhorende impact tussen kusthabitats en mariene- en kustprocessen.	O	De planingrepen en het toekomstig beheer kunnen leiden tot het herstel van de natuurlijke kustdynamiek, met bijhorende impact tussen kusthabitats en mariene- en kustprocessen. Daarbij kan niet bij voorbaat uitgesloten worden dat deze verder reiken dan het plangebied.	O		

	IN HET PLANGEBIED 		NAAR EN VAN OMGEVING 		OP NETWERKEN 	
Verontreiniging	Zie wijziging bodemkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit	N	Zie wijziging bodemkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit	N		
Verstoring	De planingrepen voorzien in het verwijderen van mogelijks verstorende activiteiten grenzend aan natuur- en VEN-gebied.	O	Het plangebied grenst aan natuur- en VEN-gebied.	O		
LANDSCHAP						
Structuur- en relatiewijzigingen					Het plangebied bevindt zich ter hoogte van de Westhoekduinen en de Houtsaegerduinen. De herbestemming van het gebied kan de landschapsstructuur en landschappelijke relaties beïnvloeden.	O
Wijziging erfgoedwaarde – landschappelijk erfgoed	Het plangebied is deels vastgesteld als landschapsatlasrelict.	O	Het studiegebied is deels vastgesteld als landschapsatlasrelict.	O		
Wijziging erfgoedwaarde – bouwkundig erfgoed	In het plangebied komt geen beschermd of vastgesteld bouwkundig erfgoed voor.	N	In de directe omgeving komt geen beschermd of vastgesteld bouwkundig erfgoed voor. Er worden geen indirecte effecten (o.a. context verlies) verwacht op de in de ruimere omgeving aanwezig beschermd of vastgesteld bouwkundig erfgoed.	N		
Wijziging erfgoedwaarde – archeologisch erfgoed	De planingrepen en het toekomstig beheer kunnen leiden tot het herstel van de natuurlijke kustdynamiek, met bijhorende kusterosie. Daarbij kan archeologisch erfgoed geïmpacteerd worden.	O	Er kan niet bij voorbaat uitgesloten worden dat er aangrenzend geen effecten kunnen optreden inzake kusterosie.	M		
Wijziging perceptieve kenmerken			De herinrichting van het plangebied zal een impact hebben op de visuele kwaliteit van het gebied.	O		
MENS – RUIMTELIJKE ASPECTEN						
Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context			De planingrepen voorzien in het verwijderen van verblijfsrecreatie.	O	Het natuurgebied kan een positieve schakel zijn in de verbinding naar andere natuurgebieden.	O

	IN HET PLANGEBIED 		NAAR EN VAN OMGEVING 		OP NETWERKEN 	
Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit	Het plangebied wordt heringericht. De gewijzigde bestemming leidt tot een aangepast ruimtegebruik en bijhorende gebruikskwaliteit.	O	De herbestemming naar natuurgebied wijzigt zowel ten opzichte van de planologische als feitelijke situatie.	O		
Ruimtebeleving	De herinrichting van het plangebied zal een impact hebben op de ruimtebeleving van het gebied.	O	De herinrichting van het plangebied zal een impact hebben op de ruimtebeleving vanuit de omgeving.	O		
MENS - MOBILITEIT						
Functioneren verkeerssystemen	Het plan voorziet geen relevante wijziging aan de interne ontsluiting. Het opheffen van de bestemming verblijfsrecreatie kan leiden tot een kleinere plaatselijke verkeers attractie. Gezien de beperkte oppervlakte van het gebied en de omvang van de huidige verkeersstromen, leidt dit niet tot significante wijzigingen aan verkeersstromen.	N			Het plan genereert geen extra verkeer ten opzichte van de bestaande toestand.	N
Verkeersleefbaarheid	Er worden geen significante wijzigingen aan verkeersstromen verwacht.	N	Er worden geen significante wijzigingen aan verkeersstromen verwacht.	N		
GELUID EN TRILLINGEN						
Wijziging geluidsklimaat	Het geluidsklimaat binnen het plangebied voldoet aan de milieukwaliteitsnormen.	N	Het plan betreft een herbestemming van recreatie naar natuurgebied. Het plan genereert geen extra verkeer ten opzichte van de bestaande toestand. Het plan leidt niet tot een toename van de geluidemissies.	N		
Trillingshinder en -schade	Het plan voorziet geen activiteiten met risico op trillingshinder of -schade	N	Het plan voorziet geen activiteiten met risico op trillingshinder of -schade	N		
LUCHT						
Wijziging luchtkwaliteit	De luchtkwaliteit binnen het plangebied voldoet aan de milieukwaliteitsnormen. Er wordt geen toename in de verkeersstromen verwacht. Het opheffen van de bestemmingen verblijfsrecreatie kan leiden tot minder uitstoot van gebouwen en	N	Er worden geen toename in de verkeersstromen verwacht. Het opheffen van de bestemmingen verblijfsrecreatie kan leiden tot minder uitstoot van gebouwen en verkeer. Deze is echter van	N		

	IN HET PLANGEBIED 		NAAR EN VAN OMGEVING 		OP NETWERKEN 	
	verkeer. Deze is echter van dergelijke kleine omvang, dat ze als niet significant wordt beschouwd.		dergelijke kleine omvang, dat ze als niet significant wordt beschouwd.			
MENS – GEZONDHEID EN VEILIGHEID						
Gezondheidsimpact tgv luchtverontreiniging	Zie discipline lucht	N	Zie discipline lucht	N		
Gezondheidsimpact tgv geluidshinder	Zie discipline geluid	N	Zie discipline geluid	N		
Gezondheidsimpact tgv overige vormen van hinder	Er zijn geen elementen in het plan die aanleiding geven tot andere vormen van hinder (geurhinder, lichthinder, schaduw, wind ...)	N	Er zijn geen elementen in het plan die aanleiding geven tot andere vormen van hinder (geurhinder, lichthinder, schaduw, wind ...)	N		
Psychosomatische impact / Sociaal veiligheidsgevoel	De planingrepen wijzigen de psychosomatische en veiligheidsaspecten niet.	N	De planingrepen wijzigen de psychosomatische en veiligheidsaspecten niet.	N		
Externe veiligheid – risico-installaties	Het plan voorziet geen Seveso-inrichtingen of de opslag, gebruik of vervoer van gevaarlijke stoffen. De planingrepen en het toekomstig beheer leiden niet tot bijkomende risico's.	N	In de omgeving zijn geen Seveso-inrichtingen of risico-leidingen aanwezig.	N		

7.4 Te onderzoeken disciplines en effecten

7.4.0 Discipline Biodiversiteit

Methodiek effectvoorspelling en –beoordeling

De volgende effectgroepen worden als relevant beschouwd voor, al dan niet mogelijks, verder onderzoek, zoals aangegeven in de scopingtabel in hoofdstuk 7.3:

- Ruimtebeslag en ecotoopcreatie: er zal nagegaan worden wat de impact van het plan is op de voorkomende vegetaties en leefgebieden voor fauna.
- Versnippering: er zal nagegaan worden wat de impact van het plan is op de aangrenzende natuurgebieden.
- Verstoring: De planingrepen leiden tot het verwijderen van mogelijks versturende activiteiten. Er wordt onderzocht of dit een impact heeft op de aanwezige soorten.

Een voorstel van de effectgroepen, criteria en meeteenheden wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7-12 Beoordelingscriteria voor de discipline biodiversiteit

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Ruimtebeslag en ecotoopcreatie	Oppervlakte waardevol gebied (voor fauna en/of flora) dat zal verdwijnen of gecreëerd worden.	GIS-analyse, terreinbezoek, oppervlakte waardevolle biotooptypes die rechtstreeks dreigen aangetast te worden ten gevolge van het plan of die gecreëerd worden dankzij het plan.	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Expert judgement
Versnippering	Toe- of afname van barrièrewerking. Impact inkrimping/uitbreiding migratie-, foerageer- en broedgebieden.	Evaluatie van bijkomende migratiekelpunten of herstel van migratiemogelijkheden.	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Expert judgement
Verstoring	Wijziging kwaliteit leefgebied verstoringgevoelige fauna.	Kwalitatieve evaluatie.	Expert judgement

Methodiek grondig onderzoek referentiesituatie

De rapportering over de referentiesituatie wordt maximaal gericht op die kenmerken van het biotisch milieu waarvoor een wijziging verwacht wordt. De huidige biologische toestand van het plangebied zal beschreven en gewaardeerd worden. Hiertoe worden volgende elementen besproken:

- Globale ecologische structuur van het studiegebied, met specifieke aandacht voor de ecotopen van de door het plan beïnvloede biologisch waardevolle gebieden;
- Beoordeling van de aanwezige natuurwaarden naar kwetsbaarheid. Er kan een evaluatie gemaakt worden van de waarde en de kwetsbaarheid van de aanwezige natuur aan de hand van:
 - zeldzaamheid, diversiteit van de voorkomende soorten;
 - gevoeligheden voor standplaatswijzigingen;
 - grond- en oppervlaktewaterafhankelijkheid van de aanwezige vegetatie;
 - verstoringgevoeligheid van fauna;
 - graad van menselijke beïnvloeding op de ecotopen (natuurlijkheid);
 - mogelijkheden tot vervanging, etc.

Hiertoe wordt onder meer gebruik gemaakt van bestaand kaartmateriaal met betrekking tot de natuurtypes en waardes zoals bv. de biologische waarderingskaart en de habitatkaart. Daarnaast worden ook de vrij

beschikbare verspreidingsgegevens geraadpleegd en zal een terreinbezoek worden uitgevoerd om onder meer de biologische waarderingskaart te verifiëren. Ook wordt gebruik gemaakt van de verschillende aanduidingen met beschermde gebieden, zoals bv. de Speciale Beschermingszones, VEN-gebieden, verboden te wijzigen vegetaties.

Het studiegebied voor de discipline biodiversiteit omvat de omliggende groene zones die in 'verbinding' staan met het plangebied en de natuurgebieden waar hinder voor fauna zou kunnen voordoen.

Passende beoordeling

Het plangebied is deels gelegen in het Habitatrictlijngebied 'Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin' (BE2500001). Het plangebied grenst ook aan Vogelrichtlijngebied 'Westkust' (BE2500121). Volgens Art. 36ter van het Natuurdecreet mag de overheid geen vergunningsplichtige activiteit toestaan die een betekenisvolle aantasting van een speciale beschermingszone kan veroorzaken. In dit kader wordt een "Passende Beoordeling" uitgevoerd die moet nagaan welke effecten van het plan te verwachten zijn op de habitats en soorten waarvoor de betrokken speciale beschermingszone werd afgebakend en voor de Europees beschermde habitats en soorten die aanwezig zijn in dit gebied en een onderzoek uit te voeren naar eventuele milieueffectverzachtende maatregelen.

In de Passende Beoordeling wordt voor de betrokken speciale beschermingszone een overzicht gegeven van de habitattypes en soorten waarvoor deze aangemeld werd. Ook de algemene project- en gebiedsgegevens worden toegelicht. Verder worden de elementen met een mogelijke impact op de (instandhoudingsdoelstellingen van de) speciale beschermingszone beoordeeld. Op basis van deze beoordeling worden de eventueel noodzakelijke milderende maatregelen besproken. Tenslotte wordt in een conclusie beschreven of de effecten op de speciale beschermingszone al dan niet van die aard zijn dat de betreffende instandhoudingsdoelstellingen in het gedrang zouden kunnen komen.

Verscherpte natuurtoets

Het plangebied is deels gelegen in/ grenst aan VEN-gebied 'De Westkust'. Art. 26bis van het Natuurdecreet bepaalt dat een overheid geen vergunning of toestemming mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het afgebakend VEN-gebied kan veroorzaken. In de verscherpte natuurtoets wordt nagaan of er onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN wordt veroorzaakt. Onvermijdbare schade is de schade die men hoe dan ook zal veroorzaken, op welke wijze men de activiteit ook uitvoert. Schade is onherstelbaar indien ze op de plaats van beschadiging niet meer kan worden hersteld met kwantitatief en kwalitatief gelijkaardige habitat als deze die er voor de beschadiging aanwezig was.

De VEN-toets kan men omschrijven als een "verscherpte natuurtoets" (strenger ten opzichte van de "algemene natuurtoets" van artikel 16 van het Natuurdecreet). Het gaat hierbij om een gebiedsgerichte verscherping van de natuurtoets door het VEN, die garant moet staan voor het behoud van het VEN tegen nadelige invloeden van activiteiten in en buiten het VEN, met effect op het VEN.

In de verscherpte natuurtoets wordt de impact van het plan op het VEN-gebied voor verschillende effectgroepen besproken en beoordeeld, en stelt waar nodig milderende maatregelen voor.

Indien er toch onvermijdbare én onherstelbare schade aan het VEN-gebied zal toegebracht worden door het project, ondanks milderende maatregelen, kan een afwijking aangevraagd worden van het verbod op onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN (art. 26bis, §3). In dat geval moet onderbouwd worden dat er voor het project geen alternatieven zijn én dat dwingende redenen van openbaar belang van toepassing zijn, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Daarnaast dienen dan alle milderende en compenserende maatregelen genomen te worden.

7.4.1 Discipline Landschap, Bouwkundig erfgoed en Archeologie

Methodiek effectvoorspelling en –beoordeling

De volgende effectgroepen worden als relevant beschouwd voor, al dan niet mogelijks, verder onderzoek, zoals aangegeven in de scopingtabel in hoofdstuk 7.3:

- Structuur- en relatiewijzigingen: de landschapsstructuur voor en na de planingrepen wordt met elkaar vergeleken.
- Wijziging erfgoedwaarde (landschappelijk): de directe en indirecte impact op de aanwezige (en potentiële) erfgoedwaarden wordt onderzocht.
- Wijziging erfgoedwaarde (archeologisch): de directe en indirecte impact op de aanwezige (en potentiële) erfgoedwaarden wordt onderzocht.
- Wijziging perceptieve kenmerken: de impact van gewijzigd ruimtegebruik (herbestemming naar natuurgebied) wordt onderzocht.

Een voorstel van de effectgroepen, criteria en meeteenheden wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7-2: Beoordelingscriteria voor de discipline Landschap, Bouwkundig erfgoed en Archeologie

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Impact op het landschap	Structuur- en relatiewijzigingen.	Mate van functionele veranderingen in de landschapseenheden, door induceren van nieuwe ontwikkelingen, versnijding van functionele relaties tussen landschapsstructuren, ...: lokaal tot globaal herstel/opwaardering (positief) of verstoring/versnippering (negatief).	Bestaande beleidsmatige waardering Expert judgement
	Aantasting erfgoedwaarde (landschappelijk).	Mate van beïnvloeding van historisch-geografisch waardevolle structuren in het landschap: vernietiging (afbraak), aantasting/doorsnijding, beïnvloeding ensemblewaarde of contextwaarde (negatief).	Bestaande beleidsmatige waardering Expert judgement
	Wijziging perceptieve kenmerken.	Kwalitatieve beschrijving van de visueel-ruimtelijke effecten t.g.v. de landschapselementen die verdwijnen/worden toegevoegd binnen het plangebied.	Expert judgement op basis van vooraf gekozen criteria
Impact op archeologie	Aantasting erfgoedwaarde (archeologisch).	Kwalitatieve beschrijving van de impact op het potentieel aanwezige archeologische erfgoed door de bodemerserosie (zoals beschreven bij de discipline bodem)	Expert judgement

Methodiek grondig onderzoek referentiesituatie

Informatie ter afbakening van de referentiesituaties voor de discipline zal geput worden uit onder meer de Landschapsatlas (atlas van de relictten van de traditionele landschappen), de lijst van beschermde landschappen, de Centraal Archeologische Inventaris (CAI), structuurplannen en terreinbezoek.

Er wordt een terreinverkenning gepland waarin tevens de opmerkelijke landschapsvormende factoren en de huidige positieve en negatieve beeld dragers in het studiegebied zullen geïnventariseerd worden. Ook wordt gebruik gemaakt van zowel historisch als actueel kaartmateriaal om de historie van het studiegebied na te gaan.

Het studiegebied voor de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie omvat in eerste instantie het gebied waarbinnen planingrepen zijn gepland. Dit gebied wordt uitgebreid met gebieden waarmee een

functionele, structurele of visuele samenhang bestaat. De directe omgeving van 1 km rondom het plangebied wordt beschouwd.

7.4.2 Discipline Mens – Ruimtelijke aspecten

Methodiek effectvoorspelling en –beoordeling

De volgende effectgroepen worden als relevant beschouwd voor, al dan niet mogelijks, verder onderzoek, zoals aangegeven in de scopingtabel in hoofdstuk 7.3:

- Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context: Er zal worden nagegaan wat de impact van het plan is op de ruime omgeving en de bestaande ruimtelijke structuren.
- Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit: Deze effectgroep beschrijft de wijzigingen in ruimtebeslag binnen het plangebied, de mogelijkheden voor het medegebruik en het functioneren van de verschillende gebruiksfuncties. De sectorale wijzigingen in het ruimtegebruik worden niet beoordeeld, daar dit een afweging is van sectorale belangen en prioriteiten; de mogelijkheden voor medegebruik en gebruikskwaliteit wel. De wijzigingen in de gebruikskwaliteit door toegankelijkheid, visuele aspecten, uitrustingsniveau... worden beoordeeld voor de verschillende gebruikers in en grenzend aan het plangebied.
- Ruimtebeleving: Aan de hand van objectieve criteria zoals leesbaarheid en de aanwezigheid van belevingselementen wordt nagegaan wat de impact is op de beleving van de ruimte.

Een voorstel van de effectgroepen, criteria en meeteenheden wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7-34 Beoordelingscriteria voor de discipline mens-ruimtelijke aspecten

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context	Wijziging in de relatie met de omgeving. Natuurgebied kan schakel zijn in de verbinding naar andere natuurgebieden.	Expertenbeoordeling	Expert judgement
Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit	Wijziging ruimtebalans feitelijke ruimtegebruiksfuncties.	Expertenbeoordeling onderbouwd met oppervlaktegegevens	-
	Mogelijkheden voor medegebruik.	Expertenbeoordeling onderbouwd met aanwezige potenties	Meerwaarde voor de gebruikers
	Gebruikskwaliteit van de aanwezige functies op basis van toegankelijkheid, uitrustingsniveau, hinder, ...	Expertenbeoordeling	Expert judgement
Ruimtebeleving	Leesbaarheid en belevingswaarde.	Expertenoordeel	Expert judgement

Methodiek grondig onderzoek referentiesituatie

Om de referentiesituaties in te schatten, zal gebruik gemaakt worden van onder meer volgende databronnen:

- De topokaart, de luchtfoto en de stratenatlas;
- Het Grootschalig ReferentieBestand;
- Juridische plannen zoals het gewestplan, BPA's, RUP's, afbakening van SBZ's;
- Terreinbezoek.

Om een correcte effectbeoordeling mogelijk te maken, wordt de referentiesituatie op eenzelfde detailniveau beschreven als de beschrijving van de effecten.

Het studiegebied voor de discipline mens-ruimtelijke aspecten wordt afgebakend tot de zone binnen dewelke zich hinder of effecten voor de mens zouden kunnen voordoen. Het studiegebied met betrekking tot het

ruimtegebruik en de gebruikskwaliteit omvat het plangebied en de directe omgeving, net als het studiegebied voor de ruimtebeleving.

7.4.3 Overzicht te onderzoeken disciplines en effecten

Samengevat zullen volgende disciplines en effectgroepen nader onderzocht worden in het plan-MER.

Tabel 7-45 Overzicht te onderzoeken disciplines en effectgroepen in plan-MER

Disciplines	Te onderzoeken effectgroepen
Biodiversiteit	Ruimtebeslag en ecotoopcreatie
	Versnippering
	Verstoring
Landschap, Bouwkundig erfgoed en Archeologie	Structuur en relatiewijzigingen
	Wijziging erfgoedwaarde – landschappelijk erfgoed
	Perceptieve kenmerken
	Wijziging erfgoedwaarde – archeologisch erfgoed
Mens – Ruimtelijke aspecten	Ruimtelijke context en ruimtelijke structuur
	Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit
	Ruimtebeleving

Zaols aangegeven, wordt het effect mbt veiligheid onderzocht bij de discipline mens-ruimte en zal geen afzonderlijke discipline mens-gezondheid worden opgenomen.

Naast de te onderzoeken effecten zal in de desbetreffende disciplines ook een Passende Beoordeling en Verscherpte Natuurtoets opgenomen worden.

Daarnaast zal een afzonderlijke klimaatreflex worden opgenomen. Deze heeft een overzicht van de onderzochte effecten die een relatie hebben met het klimaat. Daarnaast zijn er ook elementen van het plan, bv bestemmingswijziging van recreatiegebied naar natuurgebied, die na het referentiejaar (2025) een invloed kunnen hebben op het klimaat. Deze worden besproken in een klimaatreflex. Ze worden niet beoordeeld als een effect, wel wordt geschetst of ze bijdragen tot een klimaatrobustere omgeving, tot klimaatadaptatie of klimaatmitigatie. Deze reflex is niet te beschouwen als een integrale klimaatstudie, wel als een input vanuit dit MER aan een klimaatstudie.

8 Ruimtelijke veiligheidsrapportage

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen enerzijds en aandachtsgebieden anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Het plangebied overlapt niet met de consultatiezones van Seveso-inrichtingen zodat er aangenomen wordt dat er géén ruimtelijk veiligheidsrapport moet opgemaakt worden.

Het Team Externe Veiligheid van het Departement Omgeving zal om advies gevraagd worden met betrekking op het aspect externe mensveiligheid zoals bedoeld in de Seveso-richtlijn, of, m.a.w. op de risico's waaraan mensen in de omgeving van Seveso-inrichtingen (kunnen) blootgesteld worden ten gevolge van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in die inrichtingen. Om een inschatting te maken van het aspect externe mensveiligheid, dient het ruimtelijk uitvoeringsplan afgetoetst te worden aan de hand van criteria die werden opgenomen onder de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage.